

letnik XXXVIII – številka 173 – julij/avgust 2023

Vipavski glas

**Najbolj
prodajani
razmaščevalci
v Italiji!**

**UVOZNIK IN DISTRIBUTER
FAMA d.o.o. Vipava**

V VSEH MARKETIH FAMA PO UGODNIH CENAH!

Župan mag. Anton Lavrenčič

»Naredili smo pomembne korake v smislu novo začetih idejnih projektov in povezovanj.«

Pred nami so poletni meseci, ko tudi Vipavo obišče veliko turistov. Kaj jim bomo v Vipavi v tem času lahko ponudili?

»Naša občina v zadnjih letih uspešno razvija svoj turistični potencial. Iz leta v leto je turistov več, odkrivajo Vipavo, okolico in širšo Vipavsko dolino. Temu povpraševanju se prilagaja tudi ponudba, tako pri zasebnikih, ki ponujajo pestro kulinarično in vinsko ponudbo, prenočitve in izvedbo različnih dejavnosti, kot tudi na področju, kjer delujejo javne institucije. Mislim, da letošnje poletje pri nas še posebej zaznamuje pester prireditveni program, ki je združen pod imenom Poletje na Vipavskem. Nekateri dogodki so se že odvili, številni pa so še pred nami. Angažirana so številna domača društva, krajevne skupnosti, Zavod za turizem Trg Vipava in drugi, ki v našem okolju prepoznajo potrebe in potencial po krepitvi dogajanja. Mislim, da je to tisto, kar privabi turiste in je hkrati dobrodošlo za občanke in občane.«

S turizmom pa so povezani tudi mnogi projekti, tako domači kot evropski, ki jih snujete v tem času. Kateri so ti projekti? Ste zadovoljni s črpanjem razvojnih sredstev in kaj je mogoče na tem področju narediti več in drugače?

»Kreativnost, inovacije in povezovanje so le nekaj tistega, kar vključuje vsaka dobra turistična zgodba. Rečem lahko, da smo v zadnjih mesecih naredili pomembne korake v smislu novo začetih idejnih projektov in povezovanj. Naša občina se je tako ponovno aktivno vključila v snovanje Evropske kulturne poti, ki bo posvečena Leonardu da Vinciju, in pri tem projektu sodelujemo s partnerji iz Italije, Francije in Turčije. Verjamem, da bomo pri tem uspešni in da bomo lahko v prihodnje pri nas spremljali številne vsebine, ki se bodo dotikale dela in življenja Leonarda da Vincija. Poleg tega pa je v pripravi še nekaj drugih projektov, ki bodo pripomogli k pestrosti kulturne, zgodovinske in turistične ponudbe. Eden takih je projekt Hiše Zdravljica v Podnanosu, ki bo urejena v atraktivno zbirko. Pri tem seveda raču-

namo in upamo na to, da bomo uspešni v prijavi na razpise oziroma pri morebitnem črpanju sredstev. Na take načine lahko vse te projekte pozitivno okrepimo.«

Seveda pa mora biti vsakršen razvoj občine najprej namenjen občanom. Kako je z infrastrukturnimi projekti v krajevnih skupnostih, ki nimajo urejenega kanalizacijskega omrežja in čistilnih naprav?

»Strinjam se. Razvoj občine je najprej namenjen tukajšnjim ljudem in pomembno je, da dosežemo enakomeren razvoj vseh krajevnih skupnosti. Projekti urejanja kanalizacijskega omrežja so v teku. V izgradnji je omrežje na Slapu, pripravljamo pa se tudi na začetek gradnje v Ložah in Mančah.«

Na vas se obračajo mnogi občani. Najdete čas za vse pogovore in katere so tiste najpogostejše težave ljudi?

»Naloga župana je, da posluša in sliši težave občanov in občanov. Moja iskrena želja in hkrati tudi zaveza je, da najdem čas za vse. Težave ljudi so različne, od tistih odkritih, ki so vezane na projekte, ki so v teku ali pa še bodo, do tistih skritih, velikokrat nevidnih, individualnih stisk ljudi. Prav je, da rešujemo te težave, jih odpravljamo in poskrbimo, da gradimo vključujoče in prijazno okolje.

Aktualna tema je zagotovo prenova Glavnega trga v Vipavi in problematika zakasnitve del ob novih odkritjih. Pri tem razumemo, da na tiste, ki so gradbišču lokacijsko blizu, sama prenova negativno vpliva zaradi hrupa, omejevanja prostora in nasploh samega dogajanja. Taka situacija zahteva hitre in učinkovite rešitve. Zagotovim lahko, da jih skupaj s sodelavci v občinski upravi iščemo, predvsem pa vztrajamo pri dialogu z vsemi vpetimi deležniki. Časovnica prenove se je nekoliko podaljšala. Pričakuje se, da bo del trga dokončan do pozne jeseni, dokončno pa naj bi bil projekt zaključen do spomladi.

Velikokrat slišim koga reči: »Problemi in težave so pač del vsakdana. Ni vse z rožicami postlano.« Verjetno imajo prav. Mislim pa, da je pomembno biti dostopen in odprt za skrbi in vprašanja, ki se pojavljajo in predvsem, da najdemo rešitev in problem premostimo. Naš trud mora vedno iti v tej smeri.«

Kakšno pa bo vaše poletje? Kako ga boste preživel?

»Prva misel ob tem vprašanju je, da bo delavno. Si bom pa vzel nekaj časa tudi za oddih z družino. Tega se resnično zelo veselim.«

Pogovarjala se je Nataša Nardin

Slavnostna seja Občine Vipava

V četrtek, 22. 6. 2023, je na dvorcu Zemono v počastitev občinskega praznika potekala slavnostna seja Občine Vipava. S spoštovanjem in ponosom se na dan občinskega praznika spominjamo izjemnih dogodkov v Vrhopolju v času osamosvojitvene vojne, ki dokazujejo, da smo, kadar gre zares, lahko zelo enotni in se znamo povezati v prizadevanjih za skupno stvar. Mag. Anton Lavrenčič je izpostavil, da si kot župan Občine Vipava najbolj želi, da bi bili občani med seboj povezani, da bo mogoče z dobrim sodelovanjem uresničiti velike projekte. Povedal je, da nadaljuje projekte, ki sta jih sprejela prejšnji občinski svet in prejšnji župan, hkrati pa ustvarjajo nove projekte, ki bodo v občino Vipava prinesli sveže ideje in nove priložnosti. Vesel je, da povezanost med občani že obstaja, se bo pa potrudil, da se bo ta povezanost še okrepila.

Slavnostni govornik je bil dr. Damir Črnčec, državni sekretar na Ministrstvu za obrambo, ki je pohvalil odlično sodelovanje ministrstva tako z Občino Vipava kot tudi z Osnovno šolo Draga Bajca Vipava in Škofijsko gimnazijo Vipava. Povedal je, da ministrstvo podpira tudi prizadevanja Občine Vipava in Ministrstva za vzgojo in izobraževanje pri izgradnji novega Centra za izobraževanje, rehabilitacijo in usposabljanje v Vipavi. Ob tej priložnosti je pred prihajajočim Dnevom državnosti s prisotnimi delil misel „Domovina je ena / nam vsem dodeljena“ iz pesmi Otona Župančiča.

Veseli smo, da se je slavnostne seje udeležilo veliko število povabljenih gostov, med njimi tudi poslanca v Državnem zboru Eva Irgl in Jernej Vrtovec, član Državnega sveta Branko Tomažič, župani Občin Ajdovščina, Bovec, Brda, Komen, Sežana

Slavnostni govornik dr. Damir Črnčec

Nagrajenci

in Tolmin. To nas navdaja s ponosom in optimizmom, ker si želimo partnerskih odnosov z drugimi občinami in dobro sodelovanje pri uresničevanju skupnih ciljev. Program so popestrili Pihalni orkester Vrhopolje, CIRIUS Vipava, Glasbena šola Vinka Vodopivca Ajdovščina, Osnovna šola Draga Bajca Vipava, Škofijska gimnazija Vipava ter Komorni zbor Ipavska in skupaj pripravili lep in simpatičen večer, povezal ga je Nejc Furlan, v čudovitem ambientu Dvorca Zemono.

Občinski praznik je lepa priložnost, da se zahvalimo vsem tistim, ki s svojo predanostjo in žrtvovanjem prispevajo k razvoju in lepšemu življenju v naši občini in prispevajo k temu, da smo uspešni in prodorni na mnogih področjih. S ponosom in hvaležnostjo je župan Občine Vipava mag. Anton Lavrenčič podelil nagrade letošnjim nagrajencem.

Priznanje Občine Vipava je prejelo Kulturno društvo Komorni zbor Ipavska, ki

že 25 let bogati lokalno, širšo in tudi državno kulturno sliko. Njihovo ubrano petje pa seže tudi izven naših meja. In to med drugim tudi z izvajanjem težjega zborovskega repertoarja, izvajanjem novitet ter sodelovanjem z drugimi glasbeniki. V teh letih je zbor izdal že tri zgoščenke. Zbor svojo nesporno kvaliteto upravičuje vsako leto s številnimi gostovanji in tekmovanji, ki nemalokrat obrodijo sadove nagrad in pohval.

Naziv častni občan je podelil Magdaleni Rodman. Magdalena Rodman s svojim delom že vse življenje prispeva k razvoju lokalne skupnosti, h krepitvi lokalne identitete in nasploh širjenju znanja o našem okolju, predvsem na zgodovinskem in etnografskem področju. Magda je delovala kot turistična vodnica, kot pobudnica etnografskega muzeja vipavske zgodovine v Kebetovi hiši ter kot avtorica več kot 500 člankov v lokalnem glasilu Vipavski glas, s katerim sodeluje še danes. S svojim zgledom je pokazala, kako s trudom

Komorni zbor Ipavska

in predanostjo prispevamo k boljšemu življenju in smo del nečesa večjega od nas samih. Saj smo namreč del skupnosti, kjer lahko vsak posameznik prispeva k razvoju in blaginji.

Plaketo Občine Vipava je podelil Alojzu Ambrožiču za aktivno, predano in odgovorno delo v krajevni skupnosti Slap. Alojz Ambrožič je od leta 2006 do 2022 služil vasi Slap kot predsednik Krajevnega skupnosti. Med glavnimi projekti v tem času je ureditev zgodovinskega jedra vasi, nova

mrliška vežica in njena okolica z asfaltnim parkiriščem, za vaščane je pomembna tudi izgradnja kanalizacije, ki je sicer še v teku. S somišljeniki si je prizadeval tudi za ureditev parkirišča Na gmajni. Bil je tudi med prvimi člani Vinarsko turističnega društva Slap, ki širi tradicijo vinarstva, promovira Slap ter tamkajšnje vinarje.

Županovo plaketo sta prejela:

- Oskar Ferjančič za dolgoletno delo mežnarja in sodelovanje v župniji Vipava. Oskar Ferjančič že 34 let predano opravlja poslanstvo mežnarja. Njegovo delo je v oporo vipavskim župnikom, župljanom in ostalim župnijskim sodelavcem. Poleg tega ohranja tudi kulturno dediščino in stare običaje, kot so organizacije procesij, postavitve božjega groba in bander. Slovenskim in tujim turistom pa dobrosrčno razkaže župnijsko cerkev ter cerkev v Logu. Zaradi njegovega dela je duhovno življenje v Vipavi bogatejše.

- Športno društvo Hudournik Goče ob 20. obletnici delovanja na športnem in družabnem področju. Že leta 2002 se je na Gočah porodila ideja o športnem društvu, ki bi organiziralo športne prireditve, druženja ter bogatilo domače okolje. Pri tem

so si zadali cilje: novo športno in otroško igrišče, nabava defibrilatorja ter vsakoletna skrb za športna udejstvovanja krajanov in to jim je uspelo. V teh letih pa so svoje cilje še nadgradili, saj člani redno prirejajo vadbe, pohode, izlete, izobražujejo pa tudi na drugih področjih.

Vsem nagrajencem iskreno čestitamo!

Foto Robert Ferjančič

Nagovor Magde Rodman v gradu Zemono na slavnostni seji Občine Vipava

Lep pozdrav županu Občine Vipava, gospodu Antonu Lavrenčiču, članom občinskega sveta, vsem vabljenim na današnjo prireditev, še posebej pa dobitnikom letošnjih občinskih priznanj: članom Društva Hudournik Goče, gospodu Alojzu Ambrožiču s Slapa, žal gospoda Oskarja Ferjančiča ni tu med nami, imam pa ga v mislih in mu čestitam. Posebna čestitka pa gre seveda članom Komornega zbora Ipavska pod vodstvom gospe Damjane Vončina, ki nam je v ponos na vseh nastopih in tekmovanjih.

Vsem dobitnikom teh priznanj in vsakemu posebej moje iskrene čestitke in lepo je, da smo se ob tej priliki zbrali v tej prekrasni dvorani dvorca Zemono, dediščini vipavskega grofa Lanthierija. Njegova rodbina je živela med Vipavci 300 let.

Moram priznati, da sama nisem nikoli niti sanjala, da bom kdaj predlagana za častno občanko Občine Vipava, v kateri sem se rodila in v njej živim vse svoje življenje. Zato sem o moji Vipavi in njenih ljudeh tudi veliko pisala. To je edini kraj moje mladosti in tudi starosti, zato sem tu pognala globoke korenine. Odraščala sem med dobrimi sosedi, ki so bili še avstrijski, italijanski, jugoslovanski vojaki, zaporniki, pregnanci, taboriščniki vseh vrst, doma pa kmetje, kovači, orači, vinogradniki, gozdarji na Nanosu, gostilničarji, dacarji, tudi duhovniki, pesniki in pisatelji. Poslušala sem jih in tudi kaj zapisala in tako ohranila nekaj vipavske zgodovinske »dote«.

V Vipavi so se rodili ali živeli imenitni ljudje, kot so Žiga Herberstein, velik diplomat, znan po Moskovskih zapisih, Sebastijan Krelj, protestantski pisatelj in jezikoslovec, ki se je rodil v soseščini moje rojstne hiše, Anton Lavrin, diplomat in egiptolog, Jurij Grabrijan, vipavski dekan in sodobnik Franceta Prešerna in Antona Martina Slomška, Štefan Kociančič, jezikoslovec, velik in učen mož, vipavski dekan Ignacij Breitenberger, ki je branil naše ljudi pred fašizmom, in še veliko drugih imenitnih osebnosti, med njimi tudi moj stric Drago Bajc, pesnik in pisatelj in član tigrovske organizacije, ki se je borila proti fašizmu v naših krajih. Zato je Vipava kraj, ki mu je uspelo ohraniti zgodovinski spomin, včasih tudi zelo krut, žlahtnost preteklosti in bogato naravno lepoto. Bodimo ponosni na našo Vipavo, saj je spadala v sam

začetek oblikovanja slovenske zavesti in prve ohranjene zapise v slovenskem jeziku. To so bili Brižinski spomeniki v deželi Kranjski v Loškem gospostvu.

Sedaj pa par besed o sebi. Pregovor pravi, da, če človek dolgo živi, se mu marsikaj zgodi. Tako me je letos v maju presenetil klic po telefonu iz naše Občine in me vprašal, če bi sprejela imenovanje za častno občanko Občine Vipava. V hipu mi je prišlo na pamet staro hudomušno vipavsko izročilo, ko so starejšo teto vprašali, zakaj se ni poročila. Njen odgovor je bil: »Ker me ni nihče za to vprašal!« In to me je rešilo zagate, da sem na to vprašanje dahnila: DA, sicer bi se lahko potem tudi kesala.

In tako stojim danes pred Vami v tem prelepem dvorcu Zemono in se zahvaljujem predlagateljem za moje imenovanje. To sta bila Jožko Andlovic in Natali Panič Nardin, oba sta člana občinskega sveta Občine Vipava, ki je tak predlog soglasno potrdil. Podprla pa ga je tudi gospa Ingrid Patricia Boben, ki je zbrala še 200 podpisov podpore.

Vsem skupaj in vsakemu posebej še enkrat prisrčna hvala. Kaj takega nisem niti v sanjah pričakovala. Če človek dolgo živi, se mu lahko tudi tako zgodi. Kar je lepo in dobro, naj ostane in nam lepša življenje. To želim tudi vsem občanom Občine Vipava. Živimo v lepi Vipavski dolini, polni naravnih lepot, vode, sonca, sadja, vina, gradov, mostov in dobrih ljudi. Bodimo tega veseli in ohranimo to lepoto tudi bodočim rodovom. Vsem skupaj želim en lep večer.

Zemono, 22. junija 2023

Praznovanje dneva državnosti

Slovesnost ob dnevu državnosti, ki je potekala v Vrhpolju v nedeljo, 25. 6. 2023, je bila namenjena obeleženju pomembnih dogodkov, ki so se zgodili 26. junija 1991 v Vrhpolju v središču vasi. Na ta dan so se neoboroženi domačini pogumno postavili v bran svoji domovini, kar je imelo velik pomen v času osamosvajanja Slovenije. Dogodki v Vrhpolju so se zgodili pred uradnim začetkom desetdnevne vojne za Slovenijo in so tako imeli poseben pomen, saj so domačini prvi v Sloveniji pokazali odpor in povezanost v prizadevanjih za skupno stvar, za našo domovino.

Ker je bilo to domoljubno dejanje v Vrhpolju za občino Vipava in za Slovenijo zelo pomembno, je ta dan postal naš občinski praznik. Občani se na ta dan s spoštovanjem in ponosom spominjamo izjemnih dejanj občanov, ki so dokazali, da se slovenskega naroda ne da pokoriti.

Slavnostni govornik na slovesnosti je bil Alojz Kovšca, ki je poudaril, da Slovenci nikoli prej ali kasneje niso bili tako enotni

kot v času osamosvojitvene vojne. Odpor neoboroženih in neomajnih domačinov in prava primorska upornost sta se dogajala že v času, ko so drugod po Sloveniji šele praznovali samostojnost. To je edinstven primer domoljuba in prvo dejanje drame slovenske osamosvojitvene vojne.

Župan mag. Anton Lavrenčič je tudi nagovoril prisotne na slovesnosti in delil svoje spomine na dogodke, ki so se zgodili pred

32 leti v Vrhpolju. Izrazil je svoj ponos do sovaščanov ter povedal, da je bil tudi sam kot 21-leten fant takrat prisoten ob pisanju zgodovine. Občani so s postavljanjem barikad, proslavljanjem, druženjem ter petjem slovenskih pesmi in pritrdovanjem pokazali, da so svojo odločitev na plebiscitu jemali resno in so bili pripravljeni braniti svojo domovino.

Naši domovini Sloveniji želimo vse dobro!

Sestanek združenja Le vie di Leonardo da Vinci

Občina Vipava se veseli sodelovanja s skupino držav, vključno z Italijo, Francijo in Turčijo, pri prijavi na Evropsko kulturno pot, ki bo posvečena izjemnemu umetniku, znanstveniku in izumitelju Leonardu da Vinciju. Ta edinstvena pobuda bo omogo-

čila Občini Vipava in njenim partnerjem, da raziskujejo in predstavijo vpliv Leonarda da Vincija na evropsko kulturo ter ohranijo njegovo dediščino.

S tematiko Leonarda da Vincija bo Evropska kulturna pot združila številne kraje, ki so povezani z njegovim življenjem in delom. Občina Vipava je vesela, da je del te zgodbe in skupaj z italijanskimi, francoskimi in turškimi partnerji prispeva svoj delež pri predstavljanju zgodovinskih, umetniških in kulturnih virov, ki so povezani z Leonardom da Vincijem.

»Sodelovanje pri pripravi Evropske kulturne poti, posvečene Leonardu da Vinciju, je lepa priložnost za Občino Vipava in

naše partnerje,« je dejal podžupan Občine Vipava Jožko Andlovic, ki se je udeležil sestanka Združenja Le vie di Leonardo da Vinci. »Leonardo da Vinci je bil ikona renesanse in njegova vsestranskost je navdihnila številne generacije. Združeni bomo delili njegovo zapuščino ter skozi umetnost, znanost, inovacije in tudi vsakdanje teme iz njegovega življenja povezali obiskovalce iz vse Evrope. V Vipavi je bila tema njegovih raziskovanj voda, ker je bil vinar tudi vino in še marsikaj.« V Vinciju se je srečal tudi na sestanku z Alessandrom Vezossijem in Agnese Sabato, znanima strokovnjakoma iz Musea Ideale, s katerima so odkrivali možnosti sodelovanja in ideje so zelo zanimive.

Prijava na Evropsko kulturno pot z osrednjim poudarkom na Leonardu da Vinciju in sodelovanje z mednarodnimi partnerji bo Občini Vipava omogočila krepitev turistične ponudbe. Občina Vipava, ki sodeluje s partnerji pri pripravi prijavne dokumentacije za Evropsko kulturno pot, verjame, da bo to prizadevanje okrepilo njihov položaj kot enega od pomembnih kulturnih središč na tej evropski kulturni poti ter ustvarilo nove priložnosti za turistični in kulturni razvoj regije. Povezovanje in sodelovanje na turističnem kot tudi na drugih področjih je zelo dobrodošlo, ker odpira nove priložnosti in izmenjavo znanja, izkušenj ter najboljših praks.

Prostofer – prostovoljni šofer

Občina Vipava že od leta 2020 sodeluje v projektu Prostofer ter svojim starejšim občanom nudi brezplačne prevoze do zdravniške oskrbe, javnih ustanov in trgovin. Starostniki, ki take prevoze potrebujejo, jih lahko naročijo preko klicnega centra na številko 080 10 10 vsaj tri dni pred predvidenim prevozom.

Projekt je izredno lepo zaživel v vseh vaseh občine Vipava in električni avtomobil, s katerim opravljajo prevoze, je skorajda vsak dan zaseden, včasih z njim naredijo tudi več prevozov dnevno. Prostovoljci, ki vozijo starostnike po zdravniško pomoč in druge opravke, opravljajo neprecenljivo delo, saj jih pripeljejo do vrat zdravstvenih ustanov in jim nudijo pomoč. Starostniki se pri tem počutijo bolj varne, ker jih nekdo spremlja.

Prostovoljci šoferji so pomemben del naše skupnosti. Njihova nesebična dejanja pripomorejo k boljši in lepši prihodnosti vseh nas. Prostovoljec je lahko vsak – tudi

vi. Če bi radi tudi vi pomagali starejšim in jih zapeljali po opravkih ter prisluhnili njihovim zgodbam, ste vljudno vabljeni, da pri tem sodelujete in nas pokličete na tel. 05/36 43 411.

Vsem sedanjim prostovoljcem, ki s svojimi dejanji bogatite kvaliteto bivanja naših občanov, gradite mrežo prijateljev in pomagata sočloveku, se iskreno zahvaljujemo.

Ideje študentov arhitekture za projekte v občini Vipava

V sredo, 21. 6. 2023, so študentje postavili zanimivo razstavo arhitekturnih del, ki so bila do 7. 7. 2023 na ogled v avli kulturnega doma v Vipavi. Ta razstava predstavlja rezultate aprilske arhitekturno-urbanistične delavnice, ki jo je organizirala Občina Vipava skupaj s Fakulteto za arhitekturo.

Cilj delavnice je bil spodbuditi študente arhitekture iz seminarja izr. prof. mag. Tomaža Krušca, da se posvetijo najbolj kritičnim predelom v občini ter predstavijo svoje ideje in razmišljanja glede njih-

vega razvoja. Med lokacijami so se znašla območja v že naseljenih predelih, na odprtem prostoru ter tudi ob vodi. Rezultati in koncepti, ki so jih študentje

ustvarili in so predstavljeni v okviru razstave, predstavljajo nov pogled in sveže drzne rešitve, ki odpirajo širino pogleda. Načrti so ambiciozni, drzni in prav take

smo od mladih pričakovali. Na tej razstavi je bilo mogoče videti razmišljanja mladih in njihove vizije za izbrane lokacije.

Manjša rekonstrukcija

Občane bi radi pred potencialno aktivnim »gradbenim poletjem« opozorili na nov mehanizem imenovan »manjša rekonstrukcija«, ki je bil dokončno razjasnjen s sprejemom Pravilnika o projektni in drugi dokumentaciji ter obrazcih pri graditvi objektov (Uradni list RS, št. 30/23) in ki je bil uzakonjen v zadnjem Gradbenem zakonu (GZ-1).

Manjša rekonstrukcija so dela, ki niso vzdrževanje objekta in niso rekonstrukcija, so pa izboljšava ali zamenjava več posameznih konstrukcijskih elementov, s katero se ne ogroža stabilnosti konstrukcije, zamenjava elementov javnega vodovoda, javne kanalizacije, večji preboji konstrukcije, vgradnja dvigal v notranjosti objekta in manjše povečanje prostornine, ki ne poveča bruto tlorisne površine objekta, ter prizidava zunanjega stopnišča ali dvigala, ki ne povezuje več kot treh etaž.

Manjša rekonstrukcija se izvaja na podlagi pisnega mnenja pooblaščenega strokovnjaka s področja gradbeništva, prizidavo zunanjega stopnišča ali dvigala pa tudi na podlagi pisnega mnenja pooblaščenega arhitekta, s katerim se predvidi rešitev, ki gradbenotehnične lastnosti objekta izboljša ali vsaj ne poslabšuje. Pooblašчени strokovnjak s področja gradbeništva po izvedeni manjši rekonstrukciji ustreznost izvedenih del pisno potrdi.

Za manjše rekonstrukcije, ki pomenijo manjše povečanje prostornine ali prizidave zunanjega stopnišča ali dvigala, je treba poleg mnenja in potrdila iz prejšnjega odstavka pridobiti tudi soglasje Občine glede skladnosti s prostorskim aktom.

Podrobnejšo vsebino in obliko mnenja in potrdila iz prvega odstavka tega člena predpiše minister.

Dela na manjših rekonstrukcijah se morajo izvajati tako, da so izpolnjene bistvene in druge zahteve za objekte (25. člen Gradbeni zakon GZ-1). Pri spreminjanju objektov se gradbenotehnične lastnosti objekta ne smejo poslabšati.

Če izvedba manjše rekonstrukcije meji na

javne površine, je treba vzdolž teh površin gradbišče ograditi in zavarovati, kar velja tudi za vzdrževanja zunanjosti objektov ali odstranitve zahtevnih ali manj zahtevnih objektov (78. člen GZ-1).

Inšpekcijski ukrepi v povezavi z manjšimi rekonstrukcijami (94. člen GZ-1)

V primeru vzdrževanja objekta ali manjše rekonstrukcije, ki se izvaja ali je izvedena v nasprotju s prostorskim izvedbenim aktom občine, občinski inšpektor odredi, da se gradnja takoj ustavi in naloži odpravo ugotovljenih nepravilnosti v določenem roku na stroške inšpekcijskega zavezanca.

V primeru vzdrževanja objekta ali manjše rekonstrukcije, ki se izvaja ali je izvedena v nasprotju z gradbenimi ali drugimi predpisi, gradbeni ali drugi inšpektor odredi, da se gradnja takoj ustavi in naloži odpravo ugotovljenih nepravilnosti v določenem roku na stroške inšpekcijskega zavezanca.

Tč.	Vrsta del	Mnenje/soglasje
1	Statične ojačitve posameznega ali več posameznih konstrukcijskih elementov.	Pooblašчени strokovnjak s področja gradbeništva
2	Zamenjava istovrstnih posameznih konstrukcijskih elementov, v katero spada na primer zamenjava ostrešja ali delov medetažne konstrukcije.	
3	Zamenjava elementov javnega vodovoda in javne kanalizacije.	
4	Dolbenje utorov in niš v nosilno konstrukcijo.	
5	Izvedba odprt in večjih konstrukcijskih prebojev ter povečanje obstoječih odprt in v objektu, ki ne presegajo ene tretjine površine posameznega konstrukcijskega elementa in niso širši od 2 m.	
6	Povečanje obstoječih prebojev fasade stavbe do 2 m, pri čemer velikost povečanja odprtine ne sme presegati ene tretjine površine fasade.	Pooblašчени strokovnjak s področja gradbeništva in soglasje občine
7	Novi preboji fasade stavbe, če je ravnina fasade, na kateri se izvajajo preboji, od meje zemljišča drugega lastnika oddaljena več kot 2 m, pri čemer velikost novih prebojev ne presega ene tretjine površine fasade in noben preboj ni širši od 2 m.	
8	Vgradnja dvigala v notranjosti objekta, s katerim se posega v nosilno konstrukcijo.	
9	Manjše povečanje prostornine, ki ne poveča bruto tlorisne površine objekta, ter pomeni izvedbo posameznih konstrukcijskih elementov na objektu (npr. izvedba frčade, vsaj z dveh strani odprt nadstrešek na obstoječi pohodni strehi, dvig obodnega zidu pod poševno streho za višino horizontalne vezi za največ 0,3 m).	
10	Prizidava nakladalnih ramp in klančin.	Pooblaščen strokovnjak s področja gradbeništva in soglasje občine
11	Izvedba nepohodnega konzolnega nadstreška površine do 6 m ² .	
12	Prizidava zunanjega odprtega stopnišča ali dvigala, ki ne povezuje več kot treh etaž in je zunanji rob stopnišča ali dvigala oddaljen od sosednjega objekta drugega lastnika več kot 4 m.	

Podrobneje »manjšo rekonstrukcijo« določa Uredba o razvrščanju objektov (Uradni list RS, št. 96/22), v prilogi 2:

Seveda mora za navedene postopke in izpolnjevanje obrazcev ter mnenja in soglasja poskrbeti investitor.

Morajo pa biti izvajalci del s tem seznanjeni, saj je njihova dolžnost, da investitorja opozorijo na njegove obveznosti.

Eden od mogoče najbolj izpostavljenih in pogostih primerov je zamenjava strešne konstrukcije/ostrešja. Ker to delo spada pod manjše rekonstrukcije (2. točka iz zgornje tabele 2 iz Uredbe o razvrščanju objektov) mora investitor pred izvedbo del pridobiti mnenje pooblaščenega strokovnjaka s področja gradbeništva (obrazec 20A), ravno tako pa mora pridobiti njegovo mnenje po izvedbi manjše rekonstrukcije (obrazec 20E).

V izogib neljubim inšpekcijskim ukrepom ste občani lepo povabljeni, da se pred začetkom izvajanja del posvetujete s pooblaščenimi strokovnjaki.

Vipavsko dolino bo prečkala nova Evropska sladoledna cesta

Slovenija bo ena od 12 evropskih držav, Regijska razvojna agencija ROD Ajdovščina pa ena od 14 partnerskih organizacij, ki bodo vključene v novo Evropsko sladoledno cesto. Njen namen bo promocija in ohranjanje lokalne kulturne dediščine in identitete. Temeljala bo na merilih okoljske trajnosti, kakovosti izdelkov in lokalnih surovinah ter inovativnosti znotraj sistema dobavne verige obrtniških proizvajalcev sladoleda, ki je v tujini prepoznan kot »gelato«. Projekt je korak k ozaveščanju o kulturnem pomenu gelata, spodbujanju globljega spoštovanja njegove bogate zgodovine in trajnostne zapuščine mojstrstva in rokodelstva, ki sta bistvena elementa postopka izdelave sladoleda.

Projekt cilja je povezovanje deležnikov oskrbovalnih verig (izdelovalci sladoleda, inovatorji, podjetja za izdelavo strojev in materialov) in potrošnikov vseh starostnih skupin. Evropska sladoledna cesta bo kot nova turistična atrakcija spodbujala k inovativnosti in kreativnosti sladolednih okusov, osnovanih na lokalnih in tradicionalnih sestavinah (po načelu 0 km). Poleg tega njena vzpostavitev pospešuje gospodarski in kulturni razvoj, ustvarja nova delovna mesta ter krepi privlačnost območij, čez katera poteka. Z uporabo tehnologij, ki optimizirajo porabo energije, ozavešča o okoljski in energetski trajnosti tako pri sladoledarjih kot pri kupcih.

Vzdolž ceste, ki prečka 12 držav, se bodo v naslednjih treh letih odvijale privlačne aktivnosti, kot so potujoči muzeji, kuharske oddaje, dogodki in tekmovanja. Cesta bo prepoznavna po namenskih zemljevidih

in itinerarjih, celostni podobi in registrirani enotni identifikaciji. Aktivnosti se bodo izvajale v sklopu mednarodnega projekta GELATOn the road, sofinanciranega s strani Evropske komisije na programu Ustvarjalna Evropa. Projekt traja od 1. aprila 2023 do 31. marca 2026. Celotna vrednost projekta znaša 2.889.578,00 €.

V projekt so poleg Slovenije vključene še Italija, Belgija, Grčija, Nemčija, Luksemburg, Srbija, Hrvaška, Avstrija, Španija, Poljska in Bolgarija, iz katerih prihaja 14 partnerskih organizacij. Poleg RRA ROD Ajdovščina so v partnerstvu še Longarone Fiere Dolomiti (vodilni partner), Beneško združenje, Belgijsko-italijanska gospodarska zbornica, Agroživilsko partnerstvo regije Zahodna Grčija, Uniteis e.V., Italijanska gospodarska zbornica v Luksemburgu, Gospodarska in industrijska zbornica Srbije, Dignan Ecomuseum, Evropski izobraževalni in raziskovalni inštitut, Katalonsko poslovno združenje za računalništvo v oblaku, Regijska razvojna agencija Rzeszow, Gospodarska in obrtna zbornica Vratsa, DomSpain, Parco Dolomiti Friuliane in Svet Evrope – Urad v Benetkah.

Regijska razvojna agencija ROD Ajdovščina je k projektu pristopila z željo po nadgradnji ustaljenega sodelovanja in povezovanja lokalnih domačih sladoledarjev v Vipavski dolini. Od leta 2018 so namreč vključeni v festival Okusi Vipavske, v sklopu katerega so razvili 12 okusov sladoledov z lokalno noto, vsak izmed okusov namreč temelji na lokalnih sestavinah. Tako lahko vsako leto obiskovalci Vipavske doline v poletnem času uživajo v okusih sladoledov z zelo izvirnimi imeni: Škratove češnje, Štriga figa, Angelske breskve, Vipavski štrukelj, Paštakrema, Teodozijeve sanje ...

»Ponosna sem, da je ugledno partnerstvo projekta prepoznalo naše kompetence in uspešno delo ter nas povabilo k sodelovanju. Mednarodno partnerstvo nam bo omogočilo nadgraditi naše aktivnosti znotraj Kulinaričnega meseca Okusi Vipavske, ki ga organiziramo zadnjih šest let skupaj s kuharskimi mojstri in proizvajalci sladoleda, in jih ponesla na novo raven. Glavni namen je proizvajalce sladoleda, ki že in še bodo sodelovali v kulinarinem mesecu Okusi Vipavske, vključiti v prvo sladoledno cesto, ki je hkrati tudi prva z živilskopredelovalno vsebino. Poleg vsega naštetega pa jim preko usposabljanja želimo ponuditi nova znanja, nove tržne poti in prepoznavnost na nivoju Evrope,« je izjavila direktorica RRA ROD Ajdovščina na novinarski konferenci ob prvem partnerskem srečanju, ki je potekalo od 5. do 7. junija v Berlinu. Srečanje je potekalo na sedežu Centralnega združenja nemških obrtnikov v organizaciji partnerja Uniteis e.V., ki predstavlja združenje italijanskih obrtniških sladoledarjev v Nemčiji in pod svojim okriljem združuje 1000 članov, ki skupaj zastopajo 2200 ponudnikov po celotni Nemčiji. Na srečanju so partnerji načrtali nadaljnje delo in si postavili terminske plane, ki jih bodo usmerjali pri doseganju zastavljenih ciljev.

Junjski dogodki na Gočah

V petek, 2. junija, smo se zbrali v prostorih Krajevne skupnosti Goče na praktični učni delavnici ob teoretičnih podlagah na temo kuhanja marmelade iz vrtnic. Delavnico je vodila Metka Harej, Dobrote Metka iz Dornberka. Ob občudovanju domačih vrtnic, smo se pogovorili o sortah in lastnostih vrtnic, potem pa je že bil čas za delo. Najprej smo cvetne lističe rdečih ali temno rožnatih in izrazito dišečih vrtnic prebrali ter odstranili morebitne žuželke. Nato smo potrgali spodnje, cvetne lističe, ki so najpogostejše grenki. Cvetne lističe smo odtehtali, narezali in stresli v posodo z vodo ter dodali sladkor, ki vrtnicam za-

gotovi obstojnost barve in vonja. Ob kletu in mešanju se je marmelada skuhalo, zato smo jo nadevali v kozarčke, jih dobro zaprli in ohladili.

Sobota, 3. junija, je bila namenjena otrokom in znanstvenim delavnicam. Z nami je bila dr. Meti Buh Gašparič, ki je zaposlena v Leku, včasih pa je izvajala razne znanstvene delavnice z otroki. Otroci so se razporedili k mizam, kjer so jih že čakali materiali za štiri poizkuse. Ob slikovnih navodilih in strokovnem vodenju gospe Buh Gašparič, so otroci z reakcijo kisa in pecilnega praška napihali balon, ustvarili ognjemet v steklenici, opazovali prelivanje barv in povzročili pobeg zelišč v vodi

na krožniku. Za konec pa so zunaj skupaj pričarali pravo meglico: zamrznjen CO_2 ali suhi led so polili z vodo. Ta je iz trdega agregatnega stanja prešel v plinasto

posodo, polili z vodo in zgodila se je eksplozija mehurčkov. Po končanih poizkusih pa so lahko skozi mikroskop opazovali muho in pipetirali z električnimi pipetami. Znanstvene delavnice so bile zelo zanimive, zato so otroci soglasni, da si jih še želijo.

V soboto, 17. junija, pa smo Gočani pozdravili poletje. Popoldne so otroci z vriskanjem razposajenostjo, vodnimi igrami in igranjem na napihljivem gradu pozdravili poletje, sonce in počitnice, zvečer pa smo se vaščani prepustili melodijam kitar. Na vaškem placu Jegen je namreč nastopila kitarska skupina Akordi, ki je s slovenskimi ljudskimi, pop in dalmatinskimi pesmimi pričarala pravi poletni večer.

Junij smo tako zaokrožili z glasbo, vas pa vabimo, da se nam pridružite na julijskih in avgustovskih dogodkih, ki bodo pestri in raznoliki!

Meta Furlan

Na Slapu starejši in mladi skupaj!

V nedeljo, 18. junija, po prazniku srca Jezusovega, je bilo v cerkvi sv. Matija pri

maši srečanje posebej namenjeno starejšim, bolnim in invalidom. Že pred začetkom maše je potekala molitev rožnega venca. Župnik Alojz Furlan je vse prisotne nagovoril in zlasti starejše toplo pozdravil. Sodelavke Karitas smo pripravile prošnje in zahvalo. Med mašo je bila priložnost, da so vsi, ki so želeli, prejeli zakrament bolniškega maziljenja.

Po maši je za vse sledilo druženje in pogostitev na travniku ob cerkvi.

Božanje sončnih žarkov, topla kavica v

pravih skodelicah, domače pecivo, pristrčni pozdravi, stiski rok ... Vse to je pričaralo nasmeh na zgubane obraze starejših.

Vsakega starejšega udeleženca so kot znak pozornosti in v spomin na srečanje obdarili s podobico srca Jezusovega in srca Marijinega.

Sodelavci Karitas Slap smo hvaležni bogu in vsem ljudem, da smo lahko starejšim pripravili lepo srečanje.

Bog vam povrni in nasvidenje prihodnje leto.

Ljubica Ženko

Zlato priznanje mladim raziskovalcem zgodovine OŠ Draga Bajca Vipava

Pozlatem priznanju učenca Luka Rodmana v tekmovanju iz znanja zgodovine so prejeli vipavski mladi zgodovinarji še zlato priznanje za raziskovalno nalogo na temo Šport v preteklosti. Za nalogo Tako so telovadili vipavski učenci so na državnem srečanju mladih raziskovalcev zgodovine v Športnem centru Stožice v Ljubljani 30. 5. 2023 prejeli zlato državno priznanje. Nalogo sta komisiji za delo zgodovinskih krožkov uspešno predstavili devetošolki Anja Čoha in Gabrijela Bavcon.

Dvajset mladih raziskovalcev od sedmega do devetega razreda je v nalogi raziskovalo učne ure telesne vzgoje in športne dejavnosti učencev OŠ Draga Bajca Vipava v sedemdesetih in osemdesetih letih 20. stoletja. Večji poudarek so dali telesni vzgoji v višjih razredih osnovne šole.

V prvem poglavju so opisali, koliko ur telesne vzgoje je bilo predvideno v učnih načrtih iz leta 1973 in 1984, kdo je telesno vzgojo učil v vipavski šoli in kako so potekale učne ure. V višjih razredih so učenci pogosto igrali roket, ki je bil med vipavskimi učenci najbolj priljubljen ekipni

šport. Na šoli je poučeval učitelj Branko Jazbar, ki je bil igralec rokmeta v roketmetnih klubih Mlinotest in Slovan, kasneje pa tudi trener rokmeta RK Mlinotest in slovenske kadetske in mladinske roketmetne reprezentance. S svojimi uspehi je za roketmet navdušil mnoge učence. V okviru telesne vzgoje sta učitelja Nadja Marjanovič in Peter Perhavec morala izvajati meritve za telesno vzgojni karton. Morali so vaditi tudi streljanje z zračno puško. Nekaj ur v letu je bilo namenjenih učenju plesa, kar so imela dekleta raje kot fantje. Bilo jim je nerodno, ker so plesali s puncami. Učenci v stari šoli pa so med urami telesne vzgoje v jesenskem času spravljali celo drva in vsi učenci so skrbeli za šolski vrt. Za delo na šolskem vrtu je bilo potrebnih več ur, zato so združili skupaj ure telovadbe in gospodinjstva. Najbolj navdušeni pa so bili učenci, ko sta jih učitelja telesne vzgoje peljala v jedilnico, kjer so gledali pomembne športne dogodke in navijali za naše športnike.

V drugem poglavju Telovadili smo v razredu, na hodniku in zunaj so izpostavili prostorsko stisko in pomanjkanje prostora za aktivno izvajanje ur telesne vzgoje. Najtežje je bilo ob hudi zimi in zelo slabem vremenu, ko so učenci telovadili v klasičnem razredu in na hodniku. Šolsko telovadnico so zgradili šele leta 1992. Ob lepem vremenu in če le ni močno deževalo ali pihala močna burja, so bile ure telesne vzgoje na igrišču pred šolo.

Mladi raziskovalci niso pozabili opisati športne opreme, ki je bila pri urah telesne vzgoje obvezna za svobodno gibanje. Pripovedovalci so se spomnili deklinskih

črnih elastičnih dresov in fantovskih kratkih telovadnih hlač. Kdor je imel adidaske, pa je bil frajer.

V osnovni šoli je bilo veliko dejavnosti, ki so učence navajale h gibanju, da bi le-to postalo vsakdanja navada. Tako so med učnimi urami izvajali minuto za zdravje in po drugi ali tretji šolski uri je bil obvezen daljši rekreativni odmor, da so se učenci po daljšem sedenju razgibali. Mlajši učenci so tekmovali za športno značko. Športne aktivnosti so se izvajale med urami telesne vzgoje in učenci so bili nad njimi tako navdušeni, da so jih izvajali tudi doma.

V poglavju Šolsko leto smo začeli v poletni šoli v naravi so opisali devetdnevno bivanje v Savudriji. Poletno šolo v naravi so organizirali za četrtošolce z namenom učenja plavanja in spoznavanja primorskega sveta. Mnogi učenci so takrat prvikrat odšli od doma za dalj časa in brez staršev. V času zimskih počitnic so v šoli

redno organizirali smučarski tečaj v Tihi dolini na Predmeji. Zimske počitnice so trajale štirinajst dni in en teden je bil namenjen učenju smučanja, če je bila le sreča z vremenom. O učenju smučanja pišemo v poglavju Imeli smo smučarski tečaj.

Namen telesne vzgoje je bil učencem privzgojiti tudi ljubezen do različnih dejavnosti v naravi, posebno do hoje, izletov in planinstva, zato so uvedli športne dni. »Športni dan je bil kot praznik, ker ni bilo pouka in smo se ukvarjali s tistim, kar nam je bilo najljubše,« je povedal gospod Kopatin iz Podnanosa. Vedno je bilo zabavno in sproščeno. Med športnimi dnevi so izpostavili pohod na Nanos, šolsko prvenstvo v atletiki, tekmovanje v krosu in obrambni dan, ki so ga šteli kot enega izmed športnih dni. Tudi učenci so morali krepiti svoje telesne sposobnosti in znanje za samozaščito, varnost in splošno ljudsko obrambo. Skratka, da se bodo znali boriti, če bo potreba. Telesna vzgoja je bila močno povezana s takratno ureditvijo družbe in mišljenjem.

Raziskovalno nalogo smo zaključili s poglavjem Šolsko športno društvo Nanos, v katerega je bilo vključenih zelo veliko učencev. Namen šolskih športnih društev je bil, da omogočijo učencem dodatno ukvarjanje s športnimi dejavnostmi in da

so tako izpopolnili svoje znanje in veščine ter se uveljavili. Dejavnost ŠSD je bila ena najpomembnejših množičnih dejavnosti učencev na šoli. Opisali so, kako je bilo ŠSD Nanos organizirano, kateri krožki so delovali in kakšne uspehe so učenci dosegli na tekmovanjih. Izpostavili so rokometni krožek, saj je bil rokomet najbolj priljubljen med vipavskimi učenci. Vipavski učenci so bili zelo aktivni. Izdajali so tudi športno glasilo Nanos in ob koncu šolskega leta so organizirali športno akademijo, na kateri so se predstavili krožki, ki so delovali v okviru ŠSD Nanos. Razglasili so športnico in športnika leta, športnike

posameznih razredov in podelili so več priznanj. Športne akademije so bile zelo slovesne in so jih učenci z navdušenjem pričakovali.

Z veliko truda in požrtvovalnosti smo odstrli del šolskega in otroškega življenja v preteklosti, tudi s pomočjo mnogih pričevanj domačinov, ki so obiskovali vipavsko šolo, za kar se vam najlepše zahvaljujemo.

Ana Kobal, mentorica mladih zgodovinarjev OŠ
Draga Bajca Vipava

Avtor fotografij s predstavitve in podelitve priznanj
je Zveza prijateljev mladine Slovenije.

Vile življenja

V četrtek, 8. 6. 2023, so imeli pevci in pevke matične šole zaključni koncert. Učiteljica Kaja Praprotnik, ki letos vodi mladinski sestav naše šole, je napisala glasbeno pravljico Vile življenja.

Pravljica pripoveduje o čustvih, ki jih podživlja deklica, ko se sprehaja v sončnem dnevu, ko sreča lepega dečka in se zaljubi, ko izgubi ljubljenega in jo to žalosti, ko se zgubi v gozdu ob nevihti in jo objame strah ter tudi, ko se ob zaključku pravljice trdno odloči, da je pogumna in da bo postala dobra vila. Ob srečanju z različnimi čustvi v zgodbi deklico vedno znova objemajo raz-

lične vile in pojejo pesmi o tem. Avtorica pesmi je učiteljica Kaja, ki je poskrbela tudi za spremljavo. Čustveni odmev na solo točke so poglobili učenci mladinskega sestava in otroškega pevskega zbora z eno izmed pesmi svojega letošnjega repertoarja.

Sceno za koncert so zasnovala in izdelala dekleta sama, posebna pohvala pa gre Nataliji Batič. Instrumentalno podporo petju sta poleg obeh učiteljic Kaje Praprotnik in Nadje Rodman Koradin učencem nudila

tudi petošolec Oskar Tratnik s harmoniko in devetošolec Matic Lozej ob klavirju. S solističnim petjem so se izredno izkazale čisto vse pevke: Marjeta Krečič, Natalija Batič, Zora Furlan, Pavla Lazič, Nina Gec ter Erika Režonja. Ker jih je malo, je učiteljica v pravljici zelo dobro poiskala pravo čustvo za vsako izmed njih. Gotovo so zaradi majhnega števila pevk in posledično zaradi medsebojnega dobrega poznavanja lahko vile svojo vlogo tako dobro predstavile. Deklico in dečka sta predstavljala

tretješolca Julija Krečič in Loen Furlan, vezno besedilo pa sta brali četrtošolka Ivana Margon in šestošolka Pavla Lazić.

Na dan koncerta je zagledalo luč tudi šolsko glasilo Mladi Vipavec. Glasilo je bogato s prispevki učencev razredne stopnje, letošnji podnaslov pa je Potovanje. V njem učenci od prvega do petega razreda pišejo, rišejo in rimajo o tem, kako načrtujejo in si domišljajo taka in drugačna potovanja – od preteklosti do prihodnosti, potovati blizu in daleč, visoko v vesolje in na obalo k morju. Temo so izbrale učiteljice matične šole razredne stopnje. Vključeni so prispevki čisto vseh razredov. Maja Funa, Marjana Orbančič in Vida Trošt so vsebine uredile in oblikovale v prav prijetno branje. Svetujemo, da primete časopis v roke

in morda boste v pogovoru s svojim otrokom dobili novo zamisel, kam potovati med prihajajočimi poletnimi počitnicami.

Časopis lahko v zameno za prostovoljni prispevek prevzamete na šoli.

Nadja Rodman Koradin

Deželak = junak

V četrtek, 8. 6. 2023, smo pred šolo ponovno sprejeli Miho Deželaka in njegovo ekipo.

Miha se je na svojo dobrodelno pot po Sloveniji odpravil že deveto leto zapored! Omogočiti želi, da bi čim več otrok iz socialno ogroženih družin lahko odšlo na brezskrbne počitnice na morje in uživalo med svojimi vrstniki.

Tudi letos je bil odziv na akcijo izjemen. Skupaj z obema skupinama vrtca, ki imata prostore na naši šoli, smo zbrali 1.479,91 evra.

Ob zvokih harmonike, ki jo je igral Dejan Renner, smo se pred šolo zbrali učenci in zaposleni naše šole. Pridružili so se nam tudi gojenci in vzgojitelji CIRIUS-a ter VDC-ja. Ko se je Miha s svojo spremljevalno ekipo pripeljal pred šolo, so ga pozdravili

učenci s transparenti in glasnim vzklikanjem.

Zahvaljujemo se vsem, ki so pripomogli k odlično izpeljanemu dogodku. Hvala har-

monikarju, hvala vsem staršem in otrokom, ki ste akcijo podprli. Hvala tudi vsem zaposlenim na šoli.

Darija, Lara in Tanja

Športno doživetje na Gočah

Učence je na prvi poletni dan čakala prav posebna, športno obarvana, sredi. Obiskala nas je Natali Panič Nardin, članica Lokostrelskega kluba Budanje in nam predstavila lokostrelstvo. Na travnatem igrišču ob pokopališču smo se učenci in učiteljici tudi preizkusili v tem športu. Pri prvem streljanju smo skoraj vsi zadeli mimo ali pa v od sredine najbolj oddaljeno barvo. Večkrat kot smo poskusili, boljše nam je šlo. Proti koncu streljanja smo skoraj vsi zadeli rumen krog na tarči, tako do-

bro nam je šlo. Medtem ko je ena skupina urila zbranost pri lokostrelstvu, se je druga skupina prepustila nori zabavi na napihljivem toboganu. Po malici sta se skupini zamenjali. Vmes so učenci tekmovali tudi v vlečenju vrvi in nogometu.

Hvala KS Goče in Anji Godnič za organizacijo dogodka in za prijetno osvežitev s sladoledom. Natali pa hvala za čas in voljo, da nas je seznaniła z lokostrelstvom.

Anita Čujec

Nadaljevanje egiptovske zgodbe

Četudi smo že z eno nogo na počitnicah, nismo še zaključili z raznimi obiski in predstavitvami. V četrtek, 22. 6. 2023, sta nas namreč na šoli na pobudo Lavričeve knjižnice Ajdovščina in Občine Vipava obiskala Vesna Kamin Kajfež in Tomislav Kajfež ter nam s predstavitvijo svoje knjige popestrila eno zadnjih uric pouka.

Avtorja smo spoznali že v začetku tega šolskega leta, ko sta nam predstavila knjigo *Jure in mumija*, danes pa smo izvedeli za njuno nadaljevanje oziroma začetek te zgodbe. Knjiga z naslovom *Vitez med piramidami* predstavi življenje našega vipavskega rojaka Antona Lavrina: podrobno je predstavljena njegova odprava v Egipt,

življenje v njegovi vili, odkopavanja, odkritja in tudi pot znamenitih vipavskih sarkofagov.

Po predavanju smo ju nagradili z bučnim aplavzom, potem pa je sledilo malo presenečenje. Vsak šestošolec je iz rok vipavskega župana Antona Lavrenčiča prejel po en izvod knjige. Nekateri učenci smo izkoristili priložnost in jo dali tudi avtorjema v podpis.

Večina jih je kasneje zadovoljnih odhitela na kosilo, nekateri domov, drugi po krožkih.

Julija Pestelj, 6. a

Razstava o Antonu Lavrinu na ŠGV

Na Škofijski gimnaziji Vipava smo 23. junija uradno odprli razstavo o Antonu Lavrinu. Pobuda, da bi dijaki ŠGV raziskovali življenje in delo Antona Lavrina – predvsem njegov doprinos na področju arheologije in egiptologije – je prišla s strani Marka Freliha, arheologa in kustosa v Slovenskem etnografskem muzeju. Že od študentskih let posveča veliko zanimanja staremu Egiptu in njegovi zgodovini. Zato je tudi dober poznavalec Antona Lavrina, prvega slovenskega egiptologa.

Dr. Marko Frelih je prijatelj prof. Matejke

Fajdiga. Ideja za projekt, povezan z Antonom Lavrinom, se je pojavila v prijateljskem pogovoru pozno jeseni 2022, ko se je svet spominjal stote obletnice odkritja grobnice faraona Tutankamona. Izziv je bil sprejet in že v decembru smo poiskali sodelavce med dijaki prvih letnikov. Na povabilo k sodelovanju pri projektu so se odzvali dijaki Eva Grmek, Jasna Fabčič, Jure Peršolja in Pavel Štrancar. Pridružil se je tudi dr. Jernej Vidmar Bašin, profesor zgodovine na ŠGV.

Z delom smo pričeli takoj po novoletnih

počitnicah, ko smo na uvodnem sestanku dijakom povedali, zakaj bomo raziskovali Antona Lavrina in da želimo kot rezultat projekta pripraviti razstavo o tem pomembnem Vipavcu. Dogovorili smo se o načinu in ritmu dela ter, seveda, do kdaj bomo z delom zaključili. Skupina dijakov in oba profesorja smo se srečevali vsaka dva tedna, ko smo pregledali, kaj smo naredili in določili naloge za naprej.

Konec marca smo se vsi skupaj odpeljali v Ljubljano, kjer sta nas sprejela mag. Tomo Kajfež, ki je kustos za egipčanske

zbirke v Slovenskem narodnem muzeju, ter seveda dr. Marko Frelih. Gospod Kajfež nam je v muzeju omogočil ogled mumije, ki jo je leta 1846 v Ljubljano poslal Anton Lavrin. Veseli smo bili njegovega spremstva in razlage. Naš dan v Ljubljani se je nadaljeval v etnografskem muzeju, kjer smo si ogledali del njihovih zbirk. Predvsem nas je zanimala razstava o Ignaciju Knobleharju, ki se je kot misijonar v Sudanu srečeval z Antonom Lavrinom in z njim sodeloval. Dijaki so se iz Ljubljane vrnili navdušeni tako zaradi tega, kar so videli, kot tudi zaradi prijaznosti obeh

znanstvenikov. Navdušilo pa jih je tudi delo ob razstavi nasploh, kot je zapisala tudi ena izmed njih, Eva Grmek: »Ta projekt mi je bilo v veselje pripravljati, saj sem s tem pridobila nove izkušnje in znanja.«

Anton Lavrin je bil v svojem času znan in pomemben človek in je ena najzanimivejših osebnosti, ki izhajajo iz Vipave. Bil je spreten in uspešen diplomat in kot avstrijski konzul v Egiptu se je izjemno izkazal. Njegova diplomatska kariera v Egiptu pa se je prepletala z zanimanjem za zgodovino in arheologijo te privlačne dežele. V sklopu razstave smo na krat-

ko predstavili njegovo mladost in šolanje. Glavni del razstave pa je namenjen Antonu Lavrinu kot arheologu in zbiralcu egiptčanskih starin. Razstava je najprej namenjena dijakom ŠGV z željo, da bi bolje spoznali Antona Lavrina in njegov pomen. Zanimiva pa je tudi za širšo javnost, zato si jo bo mogoče ogledati tudi v naslednjem šolskem letu. Veseli bomo vašega obiska.

Matejka Fajdiga

Z zaključno prireditvijo zaokrožili šolsko leto 2022/23

Eden izmed tradicionalnih dogodkov na Škofijski gimnaziji Vipava je tudi zaključna prireditev. Z njo se poslovimo od preteklega šolskega leta, nagradimo najuspešnejše dijakinje in dijake, poleg tega pa pred dnevom državnosti nazdravimo tudi naši domovini. Tudi letos je z izbranimi besedami v svojem govoru domovini voščil ravnatelj Vladimir Anžel.

V naši sredi smo z veseljem pozdravili vse goste, med njimi generalnega vikarja Škofije Koper msgr. Slavka Rebca, ki je vse pozdravil v imenu koprskega škofa, župana Občine Vipava mag. Antona Lavrenčiča in dr. Marka Freliha, ki je spregovoril o svojem poznavanju življenja in dela Vipavca Antona Lavrina. Istega dne smo namreč v avli šole odprli pregledno razstavo o tem znamenitem domačinu. Osrednji del zaključne prireditve pa pripada dijakinjam

in dijakom, ki so s svojim šolskim in obšolskim delom najbolj zaznamovali preteklo šolsko leto. Prejemnikov priznanj je bilo tudi letos veliko, od tega 44 zlatih. Med njimi posebej izstopajo prejemniki zlatih priznanj na državnih tekmovanjih: Jure Peršolja in Tadej Vovk iz kemije, Nika Praček in Ivana Glavač iz slovenščine ter Ema Ptičak in Tadej Vovk v tekmovanju mladih raziskovalcev v matematiki.

Izjemna uspeha sta dosegla Jakob Grmek in Hana Mikuž. Jakob se je ob doseženem zlategem priznanju iz ekonomije in finančne matematike uvrstil tudi na mednarodno ekonomsko olimpijado, ki jo bo med 25. julijem in 2. avgustom gostila Grčija. Hana Mikuž pa je zlato priznanje iz geografije oplemenitila z uvrstitvijo na evropsko geografsko olimpijado, ki je potekala konec junija v Beogradu. Hana je v izjemno močni konkurenci osvojila bronasto medaljo.

Leto je zaznamovalo tudi nekaj vrhunskih ekipnih dosežkov. Zlato priznanje in 2. mesto na tekmovanju iz nemščine in informatike CLIL je dosegla ekipa v sestavi: Filip Rupnik, Tadej Vovk, Jakob Domenik, Matic Drobnič, Jakob Grmek, Domen Petrovič, Liza Skrt, Matic Tomažič in Gaja

šo predstavitev svojega izdelka, zdrave energijske pijače Gaser Juice.

Že ta bežen pregled pokaže, da v dosežkih izstopata predvsem dva dijaka, in sicer Tadej Vovk in Jakob Grmek, ki ju je ŠGV nagradila s posebnim priznanjem šole. Oba

dročju. Tako je fantovska ekipa dosegla 12. mesto na državnem ekipnem atletskem prvenstvu, dekleta pa so posegla po visokih uvrstitvah na državnem tekmovanju v košarki in v košarki 3 x 3.

Vsem prejemnikom priznanj in njihovim mentorjem iskrene čestitke. Čestitke gredo tudi vsem, ki so v letu 2022/23 svoj prosti čas kot prostovoljci darovali na različnih področjih, predvsem v programih Postani moj prijatelj in Popoldan na cesti ter širili svoje znanje v projektu EPAS (Šola ambasadorica Evropskega parlamenta). Nenazadnje pa še en velik hvala vsem snovalcem zaključne prireditve, predvsem koordinatorici celotnega dogajanja prof. Danijeli Fabčič. Lepe počitnice vsem in na svidenje jeseni.

Bojana P. Kompara

Zagorc. Odmevno pa je škofijske barve zastopala tudi ekipa podjetnih inovatorjev. Ambrož Paljk, David Belac, David Košir, Kristina Stantič in Ana Oblak so na tekmovanju POPRI prejeli nagrado za najbolj-

dijaka, letošnja maturanta, sta s svojim odnosom tako do šolskega kot obšolskega dela ter širino duha pomembno prispevala k prepoznavnosti naše šole.

Uspehe smo beležili tudi na športnem po-

Medreligijsko srečanje: Mir tebi, Evropa! Mir tebi, Balkan!

V Kopru se je od 17. do 18. 6. 2023 odvijalo veliko medreligijsko srečanje za dialog in mir na Balkanu. Zbralo se je preko 200 udeležencev treh velikih religij (predstavniki vseh treh krščanskih verstev, predstavniki islama in judovstva) iz 15 držav Balkanskega polotoka, med drugim tudi

predsednica države. Samo srečanje je bilo razdeljeno na štiri velike dogodke in vmesna individualna srečanja. V prvem delu je bil Forum za dialog in mir, kjer so spregovorili vidni predstavniki vseh verstev, predsednica države, glavni tajnik papeža in drugi. Sledil je festival Mladi za mir, kjer so se predstavile različne verske in narodne skupnosti preko plesa in pesmi. Zvečer je bil v koprski stolnici mogočen orgelski koncert s solisti. Srečanje se je končalo v nedeljo v stolnici s slovesno sv. mašo, ki jo je vodil kardinal Pietro Parolin, vatikanski državni tajnik ter papežev posebni delegat za Forum v Kopru, somaševal je apostolski nuncij v Republiki Sloveniji nadškof msgr. Jean-Marie Speich ter drugi škofi in duhovniki.

Prizadevanje za mir je naloga vsakega posameznika in celotne družbe. To zadeva sleherni človeško osebo, ne samo vseh družbenih struktur. Vsi smo odgovorni za gradnjo miru. Mir je možen v iskrenem di-

alogu, poslušanju in aktivni participaciji, v mirnem sobivanju in spoštovanju različnosti. Samo skupaj lahko gradimo mir in ga uresničujemo. Potrebujemo drug drugega. V končni deklaraciji so tudi zapisali: »Le okrepljena vera v Boga in iskreno presojanje lastnih dosedanjih dejanj, ki jih zaznamuje človeška nemoč, pripomore k doseganju miru in blaginje na medosebnem, družbenem in duhovnem področju.«

V samo srečanje so bili vključeni tudi dijaki dijaškega doma Škofijske gimnazije Vipava. Dijaki 2. vzgojne skupine so del svojega vikend srečanja namenili tudi pomoči na srečanju kot prostovoljci. Skozi celoten sobotni dan so z majhnimi dejanji in sodelovanjem, kot je usmerjanje gostov, prometa, priprava osrednjega prostora, deljenje deklaracij, programskega gradiva na srečanju za mlade, pospravljanje in druga opravila, uresničevali namen tega srečanja ter z majhnimi dejanji in s sodelovanjem gradili mir. Zadovoljni so bili, saj

so opazili, da lahko že z majhnimi dejanji, ki so bila v njihovih očeh nepomembna, pri drugih izzbijo zadovoljstvo, hvaležnost, ponos na njihov darovani čas. Na festivalu za mlade pa je nastopal tudi domski band Aeternum tactus, ki je s pesmijo Po vodi navdušil zbrano množico. V samo dejavnost so bili vključeni tudi bivši dijaki Škofijske gimnazije Vipava, tako Aleks Birska Jogan z organizacijo celotnega programa za mlade kot Luka Štrukelj z veznim tekstom na festivalu za mlade ter tudi drugi v različnih vlogah.

Mladi so s svojim sodelovanjem pokazali, da se da svet spremeniti na bolje, če le vsak prispeva svoj delež. Z majhnimi koraki gradimo družbo miru.

Urška Doblehar

Foto: Dijaški dom ŠGV

Poletne iskrice v dijaškem domu ŠGV

Komaj so se zaprla vrata šolskega leta in izpraznile sobe v dijaškem domu Škofijske gimnazije Vipava, je bilo v prvih počitniških dneh na hodnikih DD zopet živahno. Od 26. do 28. 6. 2023 so vzgojitelji in kaplan pripravili program Poletne iskrice, ki so se ga udeležili učenci od 7. do 9. razreda OŠ z različnih koncev Slovenije: Dolenjske, ilirskobistriškega okolja, Obale, Goriškega, Vipavskega. Skupinica 10 pustolovcev je v programu odkrivala skrite in manj skrite kotičke Vipave, s tem gradila skupnost ter odkrivala lastno identiteto. Program je bil zelo izkustveno naravnan, z veliko priložnostmi, tako da niso mogli niti pomisliti,

da bi jim bilo dolgčas. Mladi so se med seboj hitro povezali in ustvarili neverjetno vzdušje. Bili so res povezovalni, delavni, tako da je bil večerni ogenj na vipavskem gradu, ob katerem smo si pripravili večerjo, narejen hitro in zelo dobro. Uživali so v escepu po Vipavi. Dano jim je bilo pokukati v Kebetovo hišo, ogledati si sarkofage, vinarski muzej ter okušati mrzle okuse iz kavarne Pri Marjanci. Svojo koncentracijo in natančnost so preizkusili s streljanjem z zračnimi puškami v tarče in ugotovili, da so punce enakovredne fantom. Svetovni mladinski prvak v balinanju Anže Petrič jim je pokazal prvine balinanja. Iz svetlobe

so potonili v jamski svet in odkrivali skrivnosti jame. Ena od udeleženk se je tako navdušila, da je rekla, da se bo vpisala v jamarski klub. Delavnica o čustvih in srečanju z njimi jih je popeljala v raznolik in zelo razgiban svet človeka. Vreme je pokvarilo ogled observatorija na Nanosu in ogled nočnega neba. A nič za to, sv. maša in film sta v notranjosti doma po zelo aktivnem dnevu kljub vsemu dobro dela. Ob ogledu filma so nastajale čudovite frizure. Zadnji dan pa so svoj čas namenili spoznavanju dela na kmetiji in pomagali pri pobiranju koloradskih hroščev. Za nekatere je bilo to prvo srečanje s tovrstnim de-

lom ali delom na kmetiji, a v dobri družbi je vsako delo prijetno. Za svoje delo so bili na kmetiji Habe v Zadlogu obilno nagrajeni z odličnimi domačimi dobrotami. Kopanje v Beli, igranje odbojke na mivki in odkrivanje lepote odnosov pa so lepe skupne trenutke samo še obogatili. Hvaležni smo, ker smo lahko sodelovali z več lokalnimi ustanovami: Vojašnico Vipava, Kebetovo hišo, jamarskim društvom, Balinarskim društvom Podskala, OŠ Vipava, občino Vipava, TIC Vipava. Samo z njihovo pomočjo nam je uspelo izvesti program in navdušiti mlade.

Samo v majhnih skupinah se lahko vsak počuti dobrodošlega, najde svoje mesto, je opažen. S tem počasi začne razvijati pripadnost. Tako se je ustvaril prostor, kjer se je lahko vsak dotaknil svojega bivanja in spoznal nekaj novega o sebi preko različnih ponujenih dejavnosti.

Poslavljanje je minilo z zavezo, da se drugo leto še vidijo, vmes pa so povabljeni na Noč v dijaškem domu, v okviru katere bodo lahko skupaj z drugimi prespali in odkrivali skrivnosti življenja v dijaškem domu.

Urška Doblehar

Foto: Dijaški dom ŠGV

Ob vrtničku se učimo in rastemo tudi mi

Otroci iz vrtca CIRIUS Vipava so se v začetku aprila razveselili prav posebnega darila. Podjetje Pampers nam je v okviru razpisanega projekta Glej, kako rastem podarilo visoko gredo, ki je čudovito dopolnila našo novo učilnico na prostem.

Na tem koščku zemlje smo se v zadnjih mesecih zbirali, jo pridno obdelovali in se ob njej igrali. Iz različnih semen smo vzgojili svoje sadike in jih skupaj z vrstniki iz sosednjega vrtca Vipava posadili v

našo gredo. Redno smo skrbeli za njeno zalivanje in pletje ter pozorno opazovali, kako rastline rastejo, katere živali jih obiščejo ... Ob njej smo se še pogostejše gibali na svežem zraku, skozi igro z zemljo in vrtnim orodjem urili motoriko, s svojimi čutili spoznavali različne naravne materiale, preštevali semena in rastline, se učili nove besede ter pridobivali druga znanja in spretnosti. Skozi aktivno skrb za gredico smo tudi sami skrbeli za naš planet in se vzgajali za trajnostni razvoj. Druženje ob njej je bilo dodatna priložnost za učenje odgovornosti in sodelovanja. Ob spreminjajoči gredici smo tako rasli in se razvijali tudi sami.

Zelo radi se zatekamo v ta zeleni kotiček, kjer smo doživeli že veliko lepih dogodivščin. Svoj rastoči vrt smo na zaključnem druženju ponosno pokazali tudi staršem, ki so nas presenetili z dvema sadnima drevesoma. Ti sta že našli prostor v naši učilnici na prostem, kjer nam bosta lahko skozi leta nudili senco in svoje sladke plodove. Hvala vam, dragi starši, za takšno

lepo pozornost in vaše zaupanje skozi celotno šolsko leto!

V vrtcu tudi med poletnimi počitnicami ne bomo pozabili na svoj vrtniček in ga bomo pridno zalivali. Jeseni pa se ponovno slišimo, ko vam izdamo, kakšne plodove je naša greda obrodila. Veselimo se že, da bomo k obiranju povabili tudi prijatelje iz bližnjega vrtca in skupaj pripravili piknik.

Klara Lozar

Tradicionalni tabor na Kovku

VDC Ajdovščina - Vipava v objemu Gore

Ohranjanje samostojnosti, spoznavanje drug drugega, krepitev medsebojnih odnosov, pridobivanje novih znanj za vsakdanje življenje, gibanje in kakovostno preživljanje časa v naravi. To je za varovance Varstveno delovnega centra Ajdovščina - Vipava poslanstvo poletnega tabora na Kovku. V objem Gore smo se letos vrnili že 13-ič zapored.

V dneh, ko je vipavsko dolino zajel vročinski val, smo se s skupino varovancev VDC Ajdovščina - Vipava »preselili« na Kovk. Taborniška hiša Praprot je od 13. do 16. junija postala naš začasni dom. Večina varovancev se je na torkovo jutro na Kovk podala s kombiji, pohodna skupina pa se je iz enote VDC v Ajdovščini podala kar peš – v spremstvu naše dolgoletne prijateljice in vodnice iz Planinskega društva Križna gora. Po nastanitvi smo druženje začeli ob družabnih igrah, ga nadaljevali z obiskom bližnje kmetije, kamor se vsako leto radi odpravimo po sveže mleko. Spoznali smo, kako se zakuri »švedsko peč« in si ob večernem ognju, ob glasbi kitar ter sproščenem petju sami spekli klobase.

Drugi dan tabora smo se razveselili obiska prijateljev iz VDC Sežana in skupaj smo se podali na pohod proti Sinjemu vrhu. Ustvarjali smo iz gline, pekli štravbe in prisluhnili pristrčnemu nastopu otrok iz

OŠ Col. Spoznali smo 3-D tisk in si s pomočjo tega izdelali tablice z imeni. Za večerjo ni smel manjkati že tradicionalni bograč, ki je posebej teknil ob zvokih harmonike.

V četrtek se je skupina varovancev odpeljala v Črni Vrh, kjer smo obiskali Muzej 1. svetovne vojne. Posebno doživetje pa je bil obisk potapljačev iz Društva za podvodne dejavnosti Soča. Od blizu smo spoznali potapljaško opremo, jo potipali in nekateri tudi oblekli. Naučili smo se osnovnih znakov, s katerimi komunicirajo

potapljači pod vodo. Očarani od barvitosti in pestrosti podvodnega sveta smo večer zaključili s programom »VDC ima talent«, ki so ga pripravili varovanci sami. Ob pikniku smo peli, plesali in vnovič spoznavali, kako malo je potrebno, da se imamo skupaj lepo. Taborni ogenj je počasi ugasel, mi pa smo se odpravili k nabiranju moči za zadnji taborniški dan in povratek v dolino, kjer že razmišljamo o tem, kako lepo se bo prihodnje leto ponovno vrniti v objem Gore.

Med rož'cami

Spoznavanje rastlinskega bogastva vipavskih Mlak

Varovance Varstveno delovnega centra Ajdovščina - Vipava je v začetku junija bi-

ologinja Irena Breščak popeljala na Mlake. Mokrišče ob Vipavi je s svojo biotsko ra-

znovrstnostjo v tem obdobju leta pravi raj za ljubitelje narave.

Stara pesem o lepotah Vipavske doline pravi: »Pod Čavnom visokim prebivam, z bistro vodico se umivam, gledam dolinco prekrasno, vidim Vipavco počasno.« In res imamo varovanci VDC Ajdovščina - Vipava srečo, da bivamo v krasnem naravnem okolju. Zato smo se z Ireno Breščak, biologinjo in strokovnjakinjo na področju botanike, vedoželjno podali spoznavat rožice pri strelišču Mlake.

Pojasnjevalna tabla je naznanila, da smo na mokrišču, ki se po biotski raznovrstnosti uvršča v sam evropski vrh. Precejšen del Mlak leži na polsuhih flišnih tleh, ki

ga poraščajo trave navadne oklasnice in dlakavega gadnjaka. Biologinja Irena nam je pokazala najboljšo dušico na svetu. Materina dušica je bila samo ena od zdravilnih rastlin, ki smo jo spoznali. Občudovali smo šipek v cvetju in rumene šentjanževke. Posebej nas je navdušil ralovec. Redka je sredozemska kukavičevka, ki po obliki cveta spominja na leseni plug ali ralo. Nam se je sicer zdela bolj podobna hudomušnemu možicu, ki nam kaže jezik. Rastlinski svet nam omogoča, da se prepustimo domišljiji. Tako smo hitro opazili cvetlice, ki spominjajo na čebeli-

ce. Biologinja nam je pojasnila, da gre za čebeljeliko mačje uho. Oči smo spočili na roza preprogi sabljic, ki jim lahko rečemo tudi gladiole. Med cvetjem in pozibavanjem trav so se spreletavali pisani metulji, kobilice so živahno poskakovale, na plano pa so prišli tudi hrošči in pajki.

Po dobrih dveh urah sprehoda med cvetjem, brenčanjem in žvrgolenjem se nam je zazdelo, da smo odšli daleč od tega, včasih kar malo ponorelega sveta. In s hvaležnostjo smo ugotovili, da imamo ta cvetoči raj in oazo miru tako blizu, skoraj pred našimi vrati.

Dobrodošlo, poletje!

Žetev sivke ter pikniki za »otvoritev« poletja

V VDC Ajdovščina - Vipava je že v začetku junija zadišalo po poletju. Tudi zaradi piknikov, ki jih pred poletnimi počitnicami in dopusti že tradicionalno prirejamo, in žetve sivke, ki jo bomo uporabili pri ustvarjanju naših izdelkov.

Prvo epizodo naših poletnih piknikov smo otvorili že 7. junija, ko smo pred bivalno enoto v spremstvu sonca, dežja, glasbe in hrane ustvarili nepozabno druženje. Piknik v okviru dnevnega varstva v Vipavi (22. junija) smo že tradicionalno začinili z vodnimi vragolijami. Tudi letos nam je prostor pred gasilskim domom velikodušno odstopilo Prostovoljno gasilsko društvo Vipava.

Na predpustiškem srečanju v enoti Ajdovščina pa so se nam pridružili tudi predstavniki podjetij, s katerimi sodeluje-

mo. Veseli smo bili, da so se odzvali našemu vabilu, saj nam to, da nam omogočajo delo, ki ga zmoremo, prinaša predvsem zadovoljstvo, nova znanja ter občutek koristnosti in vrednosti.

V torek, 27. junija, nas je na svoji »parce-

li« na Gradišču pri Vipavi prijazno sprejela sodelavka Snežka. Skupaj smo poželi sivko, ki jo bomo posušili in nato uporabili pri izdelavi naših izdelkov. Nadvse pa smo se razveselili tudi mladih kozličkov, ki smo jih vzeli kar v naročje in jih malo pocrkljali.

1 . S E P T E M B E R

BURJA

LINE UP

MIKE VALE — ANEY F

TOMY DECLERQUE

BRTINZZ — EMILY — BROSE

ALEX MAR – MUCHACHO B2B BOX – ZIGGY

V I P A V A

SIC
EVENTS

TECH
AUDIO

Kulturno izobraževalno društvo Teodozij praznuje 20. obletnico delovanja

Od praznovanju 20. obletnice društva Teodozij je njegov predsednik mag. Anton Lavrenčič povedal, da je ponosen na vse, kar so člani društva v teh letih dosegli, in da je bil namen društva predvsem druženje in izvajanje dobrih projektov za skupnost. Vesel je, da je prav v okviru društva Teodozij spoznal prave prijatelje in pravi pomen besede prijateljstvo. Vsem članom društva in vsem, ki so kakorkoli sodelovali pri različnih projektih, se zahvaljuje in računa na dobro voljo in pomoč pri snovanju in izvajanju dobrih projektov tudi v prihodnje.

Ob tej lepi obletnici je društvo 30. 6. 2023 v Lanthierjevem dvorcu organiziralo predavanje z naslovom Umetna inteligenca, globoko učenje in ChatGPT: kako, zakaj in kam? V društvu so bile običajno aktualne teme iz preteklosti, tokrat pa so želeli osvetliti prihodnost. Predavanje je imel ustanovni član društva dr. Danijel Skočaj, ki je profesor računalništva in informatike na Fakulteti za računalništvo in informatiko Univerze v Ljubljani in se ukvarja s sodobnimi tehnologijami.

Na poljuden način je predstavil področje umetne inteligence, ki je v zadnjem času

v središču pozornosti. V preteklem desetletju smo bili priča neverjetnim prebojem na tem področju. Zdaj so ti napredni algoritmi sposobni izvajati naloge, ki so bile še pred nekaj leti nedosegljive, od avtomatizacije proizvodnih linij v industriji do pisanja poezije in ustvarjanja novih umetniških del. Na predavanju je prisotnim predstavil svet umetne inteligence, globokih učnih modelov, računalniškega vida in obdelave naravnega jezika. Pojasnil je, kako delujejo te tehnologije, prikazal ko-

pico primerov uporabe tovrstnih rešitev v praksi ter predstavil najnovejša trena na tem področju. Pogovor je tekel tudi o etičnih vprašanjih, ki se pojavijo, ko računalniki začnejo 'razmišljati' ali 'ustvarjati'. Predavanje je pritegnilo lepo število udeležencev, ki jih to področje zanima. Domov so odšli obogateni z novim znanjem in vpogledom v fascinantni svet umetne inteligence.

Društvo Teodozij

Kino pod zvezdami v glasbeni preobleki

Predvečer dneva državnosti so člani in članice Pihalnega orkestra Vrhpolje popestrili s filmsko glasbo. V goste so povabili pobrateno zamejsko Godbeno društvo Viktor Parma iz Trebč, ki ga je v preteklosti vodil pokojni kapelnik Leander Pegan, prvi dirigent Pihalnega orkestra Vrhpolje. S poletnim koncertom so orkestraši sklenili jubilejno 20. obletnico praznovanja, ki jo je zaznamoval izid zgoščenke in – povsem lastne – Vrhpoljske koračnice.

Po nadvse uspešnem božično-novoletnem koncertu je vodstvo orkestra z dirigentom na čelu dolgo časa razmišljalo, s čim bi razvajali poslušalce v poletnih mesecih, hkrati pa so si želeli pripraviti glasbeni program, ki bi bil še zlasti zanimiv najmlajšim članom orkestra. Le kdo ne pozna znamenitega čarovnika Harryja Potterja, tajnega agenta Jamesa Bonda in arheologa Indiane Jonesa? In tako se je rodila ideja o koncertu v znamenju filmske glasbe. Dirigent Matjaž Meden je v program vključil kar tri skladbe ame-

Poletni koncert Pihalnega orkestra Vrhpolje.

riškega skladatelja Johna Williamsa, in sicer Olympic fanfare and theme, Harry Potter symphonic suite ter Indiana Jones Selection. Pozabil ni niti na italijanskega, z oskarjem nagrajenega skladatelja Ennia Morriconeja in njegovo skladbo Gabriel's

oboe, pri kateri se je kot solist izkazal akademsko izobraženi oboist Pavli Kac.

Sledil je nastop gostujočega orkestra, ki je pod vodstvom dirigenta Tomaža Nedoha zaigral tehtno delo skladatelja Jacoba de

Solista na harmoniki.

Haana – Oregon, nadaljevanje nastopa pa posvetil slovenskim skladbam bratov Avsenik – Zmenek na Gorenjskem in Najlepši valčki. Nastop sta popestrila tudi mlada solista na harmoniki. Člani in članice Godbenega društva Viktor Parma Trebče pa niso pozabili, da letos obeležujemo leto Vinka Štrucila, znanega slovenskega skladatelja, ki bi letos dopolnil 90 let. Zaigrali so skladbi Mladi vojaki in Pozdrav prijateljem, kjer se je Štruc predstavljal kot skladatelj in aranžer.

Pihalni orkester Vrhpolje in Godbeno društvo Viktor Parma Trebče ob skupnem igranju koračnic.

V prihajajočih poletnih mesecih čaka orkester še nekaj nastopov, s katerimi bodo popestrili lokalno dogajanje, potem pa odhajajo na zaslužene počitnice. Upravni odbor društva že kuje načrte za prihodnjo sezono, ki bo posvečena pripravam na

tekmovanje Zveze slovenskih godb na 1. težavnostni stopnji.

Lara Premrn

Avtor fotografij: Yерemie Pierre Noir

Dvoriščni koncerti 2023 – sozvočje vsega lepega in dobrega, 4. edicija

Pravijo, da smo Vipavci zaradi burje še posebej čvrsti in vztrajni. Tako vztrajajo tudi Dvoriščni koncerti, ki korakajo v svojo

DVORIŠČNI KONCERTI

6. avgust 2022 ob 20.30
trg Pavla Rušta

Komorni tolkalni večer

tolkalci: Anja Lavrenčič,
Žiga Petrič, Filip Okrožnik

Vinska spremljava:
Marko Jamšek, vinarstvo Jamšek

Vstopnina: vstop prost,
zaželeni prostovoljni prispevki

Plakat za komorni tolkalni večer; oblikovanje Marko Lavrenčič in Primož Kosmač, originali uporabljenih fotografij se nahajajo v Baru Marjanca.

Otton Zajec, iz leve proti desni Žiga Petrič, Anja Lavrenčič, Filip Okrožnik in Martin Pinter

četrto sezono. Kljub zahtevni organizaciji se nam tudi letos obeta nabor srčnih nastopajočih in skrbno izbranih programom, ki bodo nagovorili vsakovrstno občinstvo. Vipava bo ponovno užila nekaj »zlahtne glasbene kapljice« in se umetniško obogatila. Tako počitnice ne bodo samo odih, ampak tudi napajanje z vsem lepim in dobrim. A preden pokukamo v vsebino 4. festivala Dvoriščni koncerti, pogledimo, kaj smo doživeli poleti 2022.

Lansko leto smo načrtovali tri raznolike koncerte, od katerih smo morali žal enega zaradi višje sile odpovedati. Na tem mestu se opravičujemo vsem, ki so prišli na dvorec Zemono, a se vrnili domov razočarani. Nadejamo se, da bomo ta koncert

nekoč nadomestili, saj je, kot vsi ostali, nekaj prav posebnega. Namesto orkestrskega koncerta smo tako 3. »dvoriščno poletje« začeli bolj udarno. V dvorani kulturnega doma v Vipavi, kamor smo se zaradi slabih vremenskih razmer premaknili s Trga Pavla Rušta, smo se pustili očarati mladim tolkalcem: Anji Lavrenčič, Žigu Petriču, Filipu Okrožniku in Martinu Pinterju. Prevzeli so nas tako z muzikalnim poustvarjanjem na marimbo in vibrafon kot z ekspresivnimi ritmi na nemelodičnih tolkalih. Manjkala ni niti elektronska glasba s svetlobno kompozicijo kot tudi nekaj humorja, s katerim so nam pokazali, kako je lahko vsakdan ritmično obarvan. Ne le, da smo lahko obiskovalci uživali v

Mlade glasbenice v pripravi na koncert: z leve proti desni Barbara Spital, Naja Mohorič in Neža Verstovšek.

rujni kapljici, temveč so tolkalci v svoj program tudi aktivno vključili vinarja Marka Jamška. Iz koncerta, kakršnemu lahko v Vipavi le redko prisluhnemo, smo vsi odhajali domov nasmejanih obrazov.

Od iztekajočega poletja smo se poslovili na Lekanovem dvorišču, kjer so nam na koncertu, poimenovanem Impresije, mlade umetnice Naja Mohorič (harfa), Tina Debevec Dragoš (sopran), Barbara Spital (flavta), Neža Verstovšek (violončelo) in Višnja Fičor (interpretacija poezije) podarile v glasbo in poezijo ujete vtise. Koncert je bil s svojim programom obenem tudi poklon francoskemu impresionističnemu skladatelju Claudu Debussyju, katerega 160. obletnico rojstva smo obeleževali. Vinski umetniški del koncerta je prispeval Samo Premrn, vinarstvo Pasji rep, ki je že na začetku dogodka obiskovalcem predstavil vini, ki smo ju lahko med samim poslušanjem uživali. Ta čutni večer nas je vse napolnil s svežo energijo za novo šolsko leto.

Takole se Lekanovo dvorišče spreminja v koncertni auditorij.

foto: Sara Žigon, z leve proti desni: Sandi Baitokova, Špela Flajšaker, Katja Dadič in Vita Kovše (Kvartet Con Anima)

»Dober glas seže v deveto vas,« pravijo in tako se je razširil tudi glas o Dvoriščnih koncertih, tako med umetniki kot tudi med poslušalci. Za letošnji festival smo prejeli kar nekaj prošenj za sodelovanje. To dejstvo je razveseljujoče in obenem tudi priznanje za naše dobro delo. Letošnji festival bomo tako otvorili 16. julija ob 20.00 na dvorcu Zemono s kvartetom Con Anima, ki ga sestavljajo magistricе akademske glasbenice: violinistki Sandi Baitokova in Katja Dadič, flavtistka Špela Flajšaker in pianistka Vita Kovše. Začetki kvarteta segajo v leto 2018, ko so glasbenice začele sodelovati pod mentorstvom profesorja Cveta Kobala med študijem na Akademiji za glasbo v Ljubljani v okviru predmeta Komorna igra. S stalnim sodelovanjem in umetniškim razvojem se kvartet trudi svojim poslušalcem ponuditi raznolik repertoar glasbe, ki zadovolji tudi najzahtevnejše okuse. Navdih črpajo iz vsakdanjega življenja in si prizadevajo ostati v koraku s sodobnimi trendi in dogajanjem v glasbenem svetu, saj v tem ustvarjalnem področju ni prostora za počitek.

Koncert, ki ga za nas pripravljajo, so naslovile Muzikalna omama: Ljubezen, glasba, poezija in vinska harmonija, s čimer opozarjajo na povezanost teh plemenitih področij. Skladbe bo z doživeto interpretacijo izbrane poezije povezovala Višnja Fičor, ki smo jo lahko doživeli lansko leto na koncertu Impresije. Glasbenice o sodelovanju pravijo: »Neizmerno smo vesele in izredno hvaležne za priložnost, da bomo lahko nastopile v prelepem ambientu dvorca Zemono, kjer se bodo pomirjujoče melodije glasbe prepletale s čarom besed in okusi izbranih vin ter ustvarile nepozabno doživetje. Veseli nas, da bomo

svojo strast do glasbe delile z občinstvom, ki ceni lepoto in čustva, ki jih glasba nosi v sebi.« Poslušalce takole vabijo: »Pridružite se nam na glasbenem doživetju na Dvoriščnih koncertih. Naš program je skrbno sestavljen in vas bo popeljal na čustveno potovanje. S pestrim izborom skladb, ki segajo od klasičnih mojstrov in do sodobnih del, bomo poskrbele, da bo program zelo raznolik.«

Posebne omembe vredno je tudi sodelovanjem z dvorcem Zemono, kjer so nam odprtih rok prišli naproti in nas bodo gostili kar dva koncerta. Hvaležni smo, da se lastnik Tomaž Kavčič in organizatorka Mateja Skomina zavedata umetniške vrednosti dvorca in pozdravljata pobude, kot je naša. Tako bo ta čudoviti prostor, ponos Vipavske doline, zopet doživet kot hram kulture.

Matično prizorišče Dvoriščnih koncertov je seveda Lekanovo dvorišče in čeprav se je vedno našel kdo, ki je pot do njega še iskal, postaja to sedaj znana lokacija. Lansko leto je bil zaključni koncert Impresije do zadnjih prostorskih zmožnosti obiskan, česar smo se zelo razveselili. Zaradi omejenih kapacitet tudi letos svetujemo predhodno rezervacijo prostora.

V nedeljo, 23. julija, ob 20.00 se bo Lekanovo dvorišče prelevilo v operni oder. Vstopili bomo namreč v zgodbe različnih opernih junakov, prisluhnili bomo njihovim bolečinam, negotovostim in se nasmejali njihovi prisrčnosti. Skupaj z njimi se bomo zaljubili, jokali in se smejali. Mogoče se nas kateri od njih še prav posebej dotakne. Ob klavirski spremljavi Mojce Lavrenčič, ki nas bo vodila tudi skozi zgodbo, bosta blestela vrhunška Beti Bratina in

levo Beti Bratina (foto Tania Mendillo), desno Jure Počkaj (foto osebni arhiv)

Jure Počkaj. Domačinka, sopranistka Beti Bratina, ki je sicer zaposlena kot violinistka v Simfoničnem orkestru RTV Slovenija in je članica uspešnega godalnega kvarteta Quartet Accadémia, čedalje pogostejše stopa na odre kot pevska solistka, ki se poleg koncertov, med katerimi gre posebej omeniti solistične nastope z RTV simfoniki v Slovenski filharmoniji v koncertnem ciklu Mozartine, lahko pohvali s številnimi nagradami na pevskih tekmovanjih. Veseli smo, da jo lahko po uspešnem baročnem koncertu v Vrhpolju po dveh letih ponovno pozdravljamo na Dvoriščnih koncertih.

Ob boku ji bo stal Jure Počkaj. Pevca, ki je v ZDA debitiral kot najboljši solist na University of California, Los Angeles (UCLA) z orkestrom All-Star Philharmonic in 2016 prejel študentskega oskarja Academy Award v Hollywoodu (za operni posnetek canzonette iz Mozartove opere Don Giovanni), poznamo tudi z desk ljubljanske opere, kjer je nastopil v različnih glavnih baritonskih vlogah ter s koncertov s Pozabljenim orkestrom, s katerim nastopa širom Slovenije. Čakajo nas torej pevski vrhunci z vrhunskimi pevci. Vsekakor večer, ki ga ne gre zamuditi.

V nedeljo, 20. avgusta, ob 20.00 se vračamo v objem dvorca Zemono, kjer bomo po opernem večeru na Lekanovem dvorišču spet prisluhnili pevcem, vendar tokrat v popolnoma drugačnem kontekstu in preobleki. Koncert, prežet s temperamentom in čustvi, bodo oblikovali Nadia Magister (mezzosopran), Ivan Andres Arnšek (bariton) in Mojca Jerman (baročna in klasična violina). Baritonist Ivan Andres Arnšek je priznani solist SNG Opera in balet Ljubljana, kjer poustvarja glavne baritonske vloge (Germont (La Traviata), Marcel (La bohème), Sharpless (Madame Butterfly), Figaro (Seviljski brivec), Grof Almaviva (Figarova svatba) in številne druge). Ravno tako je odrsko prepričljiv tudi na koncertih, kjer se predstavlja z raznolikim repertoarjem, od sakralne pa vse do etno glasbe. Obenem ustvarja tudi avtorsko glasbo. Njegova nečakinja, Nadia Magister, je sicer modna oblikovalka, ki pa ima neizmerno veliko ljubezen do glasbe, še posebej stare. Poleg rednega dela je tako članica številnih slovenskih zborov, pogosto pristopi na pomoč Slovenskemu komornemu zboru, glasbeno pa se udeležuje tudi v tujini, kjer

poleg koncertov obiskuje tudi seminarje s priznanimi specialisti za staro glasbo. Tokrat jo bomo lahko slišali pri poustvarjanju baročnih arij kot tudi argentinskih samospevov. Večkrat nagrajena violinistka Mojca Jerman je aktivna na področju repertoarja za moderno violino kot tudi baročno. Po študiju violine na Akademiji za glasbo v Ljubljani v razredu Vasilija Meljnika je nadaljevala študij baročne violine v Bologni pri priznanem baročnem violinistu Enricu Gattiju, ki ga je zaključila z odliko. Je članica več komornih skupin in orkestrov (Trio Rêverie, tacet ensemble, Nocturnalia ensemble, Messa di Voce, Frau Musica ...), s katerimi je nastopala širom Slovenije, Evrope in Argentine. Poleg študija se je redno udeleževala mojstrskih tečajev pri vrhunskih violinistih.

Vsi trije umetniki so argentinski Slovenci, zato sta argentinski tango in španska glasba neizogibna sestavna delčka koncertnega programa 20. avgusta na dvorcu Zemono. Prvi del programa se ozira v čas španskega baroka: prisluhnili bomo inštrumentalnim skladbam in izbranim arijam, ki jih bo mezzosopranistka interpretirala ob boku violinistke in čembalistke (Mojca Lavrenčič). Glasba bo izvajana v baročni uglastvi (415Hz), ki na človeka deluje pomirjujoče. Po pavzi, namenjeni rujni kapljici, se bomo premaknili v dvajseto stoletje: čembalo bo zamenjal klavir in violino s črevnatimi strunami bo zamenjala moderna violina. Na odru se nam bo pridružil še baritonist, ki nam bo skupaj s pevko podaril »šopek Argentinskih rož« in nas povabil k tangu. Kdo bi se mogel upreti bogatemu večeru s tako vrhunskimi umetniki?

Letošnji Festival Dvoriščnih koncertov bo 27. avgusta okronal obisk pri kraljici inštrumentov – orglah. Če se smemo poslati: sv. Štefana v Vipavi bosta obiskala dva velikana baročne glasbe: Johann Sebastian Bach in Georg Friedrich Händel. Oba sta rojena istega leta, oba sta ustvarila ogromen opus, ki ju ohranja živa še danes, a imata dve povsem drugačni življenjski poti. Prvi del koncerta bomo posvetili Bachu, ki je deloval v izključno nemškem prostoru ter bil do Mendelssohnovega odkritja celo pozabljen, drugi del pa bo posvečen Händlu, ki je svojo srečo iskal tudi v Angliji in je svoje ustvarjanje spretno prilagajal okusom okolja, v katerem je dani trenutek živel.

Vipavske orgle bodo pele pod prsti orgelskega virtuozu Christopa Mauerhoferja, domačinka Mojca Lavrenčič pa se bo

Od leve k desni: Nadia Magister, Mojca Jerman, Ivan Andres Arnšek (slednji foto Darja Štravs Tisu)

predstavila na čembalu. Večkrat nagrajeveni organist Christoph Mauerhofer je študiral orgle v Luzernu pod mentorstvom Elisabeth Zawadke ter improvizacijo pri Theu Fluryju. Poleg rednih bogoslužij, ki jih glasbeno bogati, koncertira v okviru različnih glasbenih ciklov ter tudi sam prireja tradicionalni novoletni koncert Orgel-Strauss. Pogosto nastopi tudi vloge dirigenta, posebej vredno pa je izpostaviti njegov skladateljski talent. Čeprav za seboj nima uradnega študija kompozicije, se zdi, da mu je tovrstna ustvarjalnost v krvi. Njegovim izrednim orgelskim improvizacijam se postavlja ob bok vokalno-

-instrumentalne kompozicije sakralne narave (»Missa Caecilia«, oratorij »Jožef iz Nazareta«, pasijon »Proces«, glasba za gledališče, uglasbitve psalmov idr.). Vsestranski glasbenik ima pa še eno posebno ljubezen in to je letenje. Trenutno se pripravlja na izpit za pilota potniških letal.

Domačinke Mojce Lavrenčič verjetno ni potrebno posebej predstavljati. Glasbenica, ki jo v Vipavi poznamo predvsem kot tamburašico, je v Ljubljani z odliko zaključila študij orkestrskega dirigiranja pri Marku Letonji in Simonu Dvoršaku, kjer je veliko delovala kot dirigentka, asistentka in korepetitorka predvsem v SNG Opera in balet Ljubljana. Temu so se pridružila sodelovanja pri šolskih koncertih s Slovensko filharmonijo, koncerti in snemanja z RTV Simfoniki ter koncert s SNG Opera in balet Maribor. Sočasno je pod mentorstvom Egona Mihajloviča odkrila ljubezen do stare glasbe, ki jo je pripeljala do študija na Scholi Cantorum Basiliensis, kjer pod mentorstvom priznanega specialista za staro glasbo Andrea Marcona zaključuje študij čembala. Njen prvi mednarodni dirigentski debut je slavila v Palermu na Siciliji, kjer je dirigirala baletne predstave Adamovega Gusarja v največjem italijanskem gledališču Teatru Massimu. V času pandemije je v sebi odkrila željo po organizaciji kvalitetnih koncertov in tako s pomočjo družine začela prirejati Dvoriščne koncerte.

Oba solista bosta nastopila ob spremljavi prav posebnega inštrumentalnega ansambla, ki ga sestavljajo specialisti za staro glasbo. Igrali bodo na baročne inštrumente, torej inštrumente s črevnatimi strunami, in namesto moderne flavte

NAPOVEDNIK:

16. julij 2023 ob 20.00, dvorec Zemono

»**Muzikalna omama: Ljubezen, glasba, poezija in vinska harmonija**«

Kvartet *Con Anima*

Višnja Fičor, poezija

23. julij ob 20.00, Lekanovo dvorišče

»**Dvoriščna opera**«

Beti Bratina, sopran

Jure Počkaj, bariton

Mojca Lavrenčič, klavir in pripoved

20. avgust ob 20.00, dvorec Zemono

»**Ko daleč je blizu**«

Nadia Magister, mezzosopran

Ivan Andres Arnšek, bariton

Mojca Jerman, violina

Mojca Lavrenčič, čembalo in klavir

27. avgust ob 20.00, cerkev sv. Štefana v Vipavi

»**Bach in Händel pri sv. Štefanu**«

Christoph Mauerhofer, orgle

Mojca Lavrenčič, čembalo

ad hoc baročni ansambel

bomo lahko uživali v tonu mehke traverso flavte. Kot koncertna mojstrica se nam bo zopet pridružila Mojca Jerman. Doživetje, ki mu Vipava še ni bila priča. Nedeljo, 27. avgusta, ob 20.00 gre torej zabeležiti v koledar.

Poletje pred nami ponuja štiri raznovrstne koncerte, na katerih bomo slišali repertoar od baroka do 21. stoletja, tako instrumentaliste kot tudi pevce, same vrhunske glasbenike, ki se koncertiranja v Vipavi nadvse veselijo in verjamejo, da bodo to strast do muziciranja začutili tudi poslušalci. Letos je festival deloma

Mojca Lavrenčič foto: Darja Štravs Tisu

podprla tudi Občina Vipava, za kar se ji zahvaljujemo, žal pa sredstev še vedno ni dovolj in bomo hvaležni podpore s strani poslušalcev, tako v obliki prostovoljnih prispevkov na dan dogodka kot tudi morebitni vnaprejšnji donaciji, o kateri se lah-

ko pozanimate na elektronskem naslovu dvoriscnikoncerti@gmail.com. Toplo svetujemo, da na tem elektronskem naslovu rezervirate tudi svoj sedež za 2. koncert, ki se odvija na Lekanovem dvorišču. Tudi letošnje koncerte bodo spremljali vrhun-

ski vipavski vinarji s skrbno izbranimi vini, ki bodo pomemben sestavni del posameznega koncerta. Veselimo se vašega obiska in vam obljublamo nepozabne večere v naši družbi.

Dvorišni koncerti

Nogometni kamp Vipava 2023

Nogometni klub Vipava je v prvih dneh poletnih počitnic organiziral dva termina Nogometnega kampa Vipava, ki se ju je skupno udeležilo več kot 60 otrok.

Dnevni program so poleg nogometa zapolnjevale številne druge športne in poučne aktivnosti, pri njihovi izvedbi so sodelovala še druga društva. Jurij Nabergoj in Marko Fabčič iz Planinskega društva

Vipava sta otrokom predstavila športno plezanje, Anže Petrič jih je učil balinanja, ogledali pa so si tudi vojašnico, spoznavali znamenitosti Vipave in se preizkusili v lokostrelstvu.

Z željo, da otroci kakovostno in aktivno preživijo počitniški čas, se veselimo izvedbe kampa v letu 2024.

Aktivni upokoenci

Športne igre pokrajinske Zveze društev upokojencev severne Primorske 2023 so se zaključile

Najlepši del v življenju upokojencev je akcija – to je značilno predvsem za naše športnike.

Pravijo, da je šport odličen način, da izboljšamo zdravje srca in ožilja, okrepimo mišično in skeletno moč ter celo koordinacijo in ravnotežje.

Na športnih igrah zasledimo veliko tekmovalnih športnikov, so pa tudi taki, ki jim je vseč le družabna izkušnja, da so del iger.

Športne igre so potekale med 9. in 23. majem na različnih lokacijah v sedmih športnih panogah: balinanje, kegljanje, pikado, šah, reševanje križank, ribolov in streljanje z zračno puško. DU Vipava je bilo prisotno v vseh panogah, kjer je tekmovalo 33 naših članov. Tokratne igre so bile že 18. po vrsti in v njih je tekmovalo 18 društev s severne Primorske. S slovesnostjo so se zaključile 7. junija v Desklah.

Medalje okrog vratu so prejele naše špor-

tnice in športniki v naslednjih panogah:

1. mesto je dosegla ženska ekipa v reševanju križank,
 2. mesto moška kegljaška ekipa,
 3. mesto moška ekipa v pikadu.
- Skupno smo med 18 društvih dosegli 6. mesto.

Vsem sodelujočim iskrene čestitke!

Obiskali smo Goriška Brda

Čeprav je bila šele polovica maja, nas ni pričakala pokrajina z belim prtom češnjavih cvetov, ampak češnjeve veje, polne rdečih slastnih češenj.

Naš namen je bil predstaviti to prelepo pokrajino našim članom. Kar nekaj jih je bilo v Brdih prvič. Kljub obilnemu deževju v predhodnih dneh nas je 19. maja pričakalo sonce.

S Kojškega, ki je bilo vse do prve svetovne vojne gospodarsko in kulturno središče Brd, se odpira širok razgled od Alp do Jadrana. Gonjače imajo 23 m visok razgledni stolp s 144 stopnicami, od koder se ob

lepem vremenu nudi razgled na Goriška Brda in okolico. Vas Biljana velja za eno najlepših briških vasi, tu so tudi snemali priljubljeno nadaljevanko Ena žlahtna štorija. V Dobrovem smo si ogledali zunanji del gradu iz 17. stol. in obiskali vinsko klet, v kateri smo imeli degustacijo njihovih vin. Nadaljevali smo pot proti Vipolžam, kjer nas je navdušila Vila Vipolže, dvonadstropni renesančni dvorec. Obiskali smo tudi Šmartno, srednjeveško vasico, ki velja za kulturni spomenik in se nahaja v geografskem središču Goriških Brd. Hiše v samem jedru so strnjene okrog cerkve sv. Martina, največje župnijske cerkve v Brdih, katere zvonik je nekdanji trdnjavski stolp. Po sv. Martinu je vas dobila tudi ime.

Voden izlet smo zaključili na turistični kmetiji Božič, kjer nas je pričakalo pozno kosilo.

Domov smo se vrnila polni lepih vtisov in prepričani, da bomo Brda obiskovali pogosteje.

Mirjam Graovac, predsednica DU

ŠAGRA SLAP 2023

**PRAZNOVANJE 800. OBLETNICE
PRVE OMEMBE VASI**

sobota, 29. julij

**17.00 // degustacija vin vinarjev iz občine
Vipava in predstavitev lokalnih ponudnikov
domačih proizvodov.**

**18.00 // predstava dramske skupine Dekani
Rube za nevervat.**

Večerna zabava in ples s skupino ZOO bend.

Poletje na
Vipavskem

OBČINA VIPAVA

organizator dogodka je Krajevna skupnost Slap

Ponovno zlate balinarke Društva invalidov

Po domačem regijskem tekmovanju, ki je potekalo v Ajdovščini, so se balinarke DI Ajdovščina - Vipava uvrstile na državno prvenstvo. Tokratno prvenstvo DI za ženske v balinanju so pripravili v Kranju 3. 6. 2023 z nastopom šestih najboljših regijskih ekip iz cele Slovenije.

Naše društvo so zastopale balinarke Ana Velagič, Dragica Makovec in Anuška Lavrenčič.

Po dveh zmagah v skupini so balinarke preprečljivo prišle v polfinale. Po polfinalni zmagi so tekmovalke dobile finalnega

nasprotnika, to so bile balinarke DI Kranj. Z odlično igro so naše balinarke zmagale in dobile pokal za najboljšo žensko invalidsko ekipo v državi.

Naša ekipa je dosegla vrhunski rezultat, na katerega smo izjemno ponosni. Državno prvenstvo žensk v balinanju nam je dalo spoznanje in vedenje, da je v našem društvu veliko dobrih športnikov – invalidov, ki so sposobni osebno in kolektivno zastopati DI Ajdovščina - Vipava tudi na višji ravni.

Anuška Lavrenčič, DI

EL1 Plesna scena: s srebrnimi črkami zapisani v domačem in evropskem plesnem svetu

Pretekli meseci so bili za naše plesalce izjemno naporni, a hkrati tudi nadvse uspešni. Sezona plesnih tekmovanj je bila na vrhuncu, kar je pomenilo poleg velikega števila tekmovanj tudi ogromno dodatnih treningov. A kljub že tako natrpanem urniku so naši plesalci z vsemi dejavnostmi opravili več kot odlično.

Udeležili smo se različnih festivalov, kot sta Croatia Dance Open v Crikvenci in Istra Dance Open v Puli. Na obeh festivalih so plesalci plesnega kluba EL1 plesna scena zasedli sam vrh, saj so izrazito izstopali po energiji, ki so jo oddajali med vsako predstavo. Ko so stopili na plesni parket, so dvignili na noge vse prisotne v dvorani in poželi bučne aplavze.

Poleg festivalov v tujini smo se tudi na domačih tleh udeležili dveh najpomembnejših tekmovanj vsake plesne sezone. To sta

državno prvenstvo pod okriljem Plesne zveze Slovenije ter državno prvenstvo v organizaciji Umetniškega plesnega združenja Slovenije. Na obeh prvenstvih so plesalci plesnega kluba EL1 plesna scena ponovno dokazali, da sodijo med najboljše plesalce v državi.

Letos so se naši plesalci zaradi izvrstnih rezultatov na državnih prvenstvih uvrstili tudi na evropsko prvenstvo, ki je potekalo v Skopju. Tudi to prvenstvo je bilo za naš klub več kot uspešno, saj smo se vrnili z naslovom evropskih podprvakinj v kategoriji mladinskih dvojic.

Naša plesna sezona pa se, kot je sedaj že tradicija v plesnem klubu EL1 plesna scena, zaključi na festivalu Island Dance

Competition v Malinski na Krku. Na to tekmovanje se vsi vedno radi vračamo, saj so energija ter pozitivno vzdušje v dvorani

in izven nje res nekaj posebnega. Veliko se nas je skupaj s starši tudi letos odpravilo na Krk za več dni ter si tako podaljšalo morski vikend. Tako je bila tudi letos Malinska z okoliškimi kraji obarvana v barve plesnega kluba EL1 plesna scena.

Samo plesno tekmovanje se je začelo v nedeljo z našo najmlajšo skupino Mini Dynamites, ki se je odlično predstavila in si priplesala zmagovalno stopničko. Poleg njih so se v zlate barve obarvali še skupi-

na Cool Kids, pionirski par Tinkara in Sara, mlajša mladinska skupina Six Wix ter mladinski par, katerega sestavljata Lara in Asja. V srebro so se v različnih kategorijah odeli še: solistka v pionirski kategoriji Sofija, solistka med mlajšimi mladinkami Lara, skupina Tik Tak Crew ter mladinska formacija Let's pray. Bron pa so si priplesale tudi mladinski par Tjaša in Kiara ter mladinska mala skupina Kaos. Za las so zgrešili zmagovalni oder pionirska forma-

cija Flex ter naše solistke Kiara, Asja in Pia.

Med pavzami plesnih dvobojev pa so tudi letos naši najjači navijači poskrbeli, da je okrog plesne dvorane dišalo po čevapčičih, ki so se odlično prilegli po vseh plesnih naporih.

Na tem mestu moramo pohvaliti in se tudi zahvaliti našim staršem, našim največjim podpornikom, našim najjačim navijačem, saj so vedno z nami, nas spremljajo in podpirajo vedno in povsod. Hvaležni smo, da vas imamo.

In da bi bil naš zaključek popoln, smo našo zadnjo tekmo obeležili z druženjem na plaži in osvežilnim skokom v morje. Lepšega zaključka si ne bi mogli želeli.

Neskončno smo ponosni na vse naše plesalce, ki so skupaj s trenerji Martinom Sorgom, Uršo Breclj, Nejo Jereb in »šefi-co« Eleno Mikuž v naši plesni družini stkali pristne, prijateljske vezi in povezanost, ki se odražajo tudi na plesnem parketu.

Sedaj pa zaslužene počitnice. Čas, ko se bomo odpočili, si nabrali novih moči ter jeseni zakorakali v novo sezono še bolj motivirani kot do sedaj, saj nam letošnji vrhunski rezultati dokazujejo, da smo na pravi poti.

Plesalci EL1 plesna scena

Pozor pred alergeno ambrozijo!

V zadnjem času se zaradi ugodnega vremena na našem območju hitro širi invazivna in alergena rastlina – ambrozija. Ta rastlina povzroča težave mnogim ljudem z alergijami in slabi kakovost našega okolja. Zato se obračamo na vas s pozivom k aktivnemu sodelovanju pri zatiranju ambrozije.

»Pelinolistna ambrozija (*Ambrosia artemisiifolia* L.) in druge sorodne neofitne vrste iz rodu *Ambrosia* so edine škodljive rastline, ki jih je treba pri nas zakonsko zatirati. Ta ukrep velja od leta 2010, ko je bila

sprejeta sprememba Zakona o zdravstvenem varstvu rastlin. Imetnik zemljišča, na katerem ta rastlina raste, mora odstraniti rastline s koreninami vred ali odstraniti njihov nadzemni del na način, da se rastlina v tej rastni dobi ne obraste več. Imetnik zemljišča mora opraviti tudi nadaljnja redna opazovanja zemljišč vse do konca meseca septembra. Ker se pri nas navzoča pelinolistna ambrozija po košnji hitro obrašča, je treba košnjo ali druge ukrepe zatiranja izvajati celotno rastno dobo, da preprečimo širjenje s tvorbo novih semen.

Upajmo, da bo vsak izmed nas storil vse, kar je dolžan in kar je v njegovi moči, da ohranimo zdravo okolje.

Preprečevanje širitve zlate trsne rumenice

Zlata trsna rumenica je neozdravljiva bolezen trte, ki jo povzroča karantenska fitoplazma *Grapevine flavescence dorée*. Pridelek v okuženih vinogradih je slabši po kakovosti in količini, okužene trte lahko v nekaj letih propadejo. Značilno je rdečenje ali rumenenje listov ter zvijanje listnih ro-

bov navznoter. Pojavi se venenje in sušenje grozdov. Bolezen se v vinogradih zelo hitro širi s pomočjo prenašalca ameriškega škrtatka. Bolezni ni mogoče zdraviti, ampak le preprečevati, in sicer z odstranjevanjem obolelih rastlin in zatiranjem ameriškega škrtatka.

Opis in biologija

Zlata trsna rumenica spada v skupino trsnih rumenic, to so bolezni trte (latinsko *Vitis*), ki jih povzročajo fitoplazme. Fitoplazme se naselijo v sitastih cevah prevodnega tkiva (floem). Preživijo lahko le v živih celicah okuženih rastlin ali žu-

želčjih prenašalcev, kjer se razmnožujejo. V trti fitoplazme preživijo zimo v olesenem delu rastline.

Za kateri tip fitoplazme gre, je mogoče ugotoviti le z laboratorijsko analizo. Pri nas sta bili doslej ugotovljeni zlata trsna rumenica, ki jo povzroča fitoplazma *Grapevine flavescence dorée* (fitoplazma FD) in rumenica počrnelosti lesa (*Bois noir* - BN), ki jo povzroča *Candidatus phytoplasma solani*.

Zlato trsno rumenico prenaša žuželka ameriški škržatek (latinsko *Scaphoideus titanus*), ki se prehranjuje na listih trte in s sesanjem na okuženih trtah sprejme fitoplazmo ter jo prenese na zdrave trte. Ameriški škržatek je pri nas navzoč v vseh vinorodnih deželah. Prezimi kot jajčece na lesu trt, iz jajčec se v maju začnejo izlegati ličinke, ki se prek petih razvojnih stadijev ličink in nimf razvijejo v odrasle škržatke. Fitoplazmo FD lahko prenašajo že nimfe tretjega razvojnega stadija, najbolj učinkoviti prenašalci pa so odrasli škržatki.

Bolezenska znamenja

Na okužbo z zlato trsno rumenico na trti sumimo, če so vidna katera od naslednjih znamenj.

Splošna bolezenska znamenja, ki se začnejo pojavljati v začetku julija in se proti jeseni stopnjujejo, navadno zajamejo cel trs, včasih pa tudi le del trsa (posamezne rozge).

Bolezenska znamenja na listih predstavljajo splošno bledikavost ali obarvanje listov okuženih trsov, ki zajema vse liste na okuženem trsu ali poganjku, splošno ali sektorsko rumenenje listja pri belih oziroma rdečenje pri rdečih sortah, kjer obolelo tkivo lahko pozneje na posameznih delih odmre, vihanje listnih robov navznoter – intenzivnost vihanja je odvisna od sorte in stopnje razvoja bolezenskih znamenj. Listi so togi in krhki in se pri mečkanju zdrobijo, v času odpadanja listja se listna ploskev navadno loči od peclja tako, da pecelj še dolgo ostane na rozgi, možna pa je tudi delna nekroza listnih žil.

Bolezenska znamenja na poganjkih in

rozgah so mlahavi ali povešeni poganjki zaradi pomanjkljivega olesenevanja tkiva, pri nekaterih sortah pojav drobnih temnorjavih ali črnih bradavičk na spodnjih medčlenkih zelenih poganjkov, rozge so šibkejšje rasti, les je slabo dozorel in pozimi pogosto pozebejo, možen je razvoj nekroze na notranji strani luba ter poznejše in neenakomerno odganjanje spomladi.

Bolezenska znamenja na grozdju predstavljajo venenje jagod in pozneje sušenje celih grozdov ali njihovih delov od sredine poletja naprej, možne posledice pa so lahko tudi slaba oploditev, osipanje in včasih tudi odmiranje kabrnkov.

Bolezenska znamenja so navadno dobro vidna le na vinski trti (latinsko *Vitis vinifera*), na različnih sortah so različno izražena. Izraženost bolezenskih znamenj je odvisna od sorte, časa v rastni dobi in tudi od časa, ki je minil po okužbi ter od okoljskih dejavnikov. Dobro so vidna tudi na samorodnih trtah, kot je šmarnica (Noah). Na matičnih rastlinah za podlage pa so bolezenska znamenja le redko vidna oziroma slabo izražena.

Kakor kruh iz mnogih zrn – župnijsko peš romanje k Mariji v Log 2023

Po lanski spodbudi, da se ob letu zopet srečamo na romanju, je jutranji vrvež pred vipavsko župnijsko cerkvijo v nedeljo, 11. junija 2023, obetal vesel dan. Zbranim romarjem vseh starosti, pripravljenim na odhod, je vipavski vikar Gabriel Kavčič, ki je vodil letošnje peš romanje v Log, po kratki skupni jutranji molitvi podelil blagoslov. Dolga karavana romarjev z romarskim križem na čelu se je podala na pot v smeri Proda.

Pot ob reki Vipavi s simboli vode, grozda in kruha

Da romanje ne postane zgolj pohod, smo se tudi letos ustavili na poti ob simbolih romanja. Tokrat so se navezovali na praznik svetega rešnjega telesa in krvi, ki smo ga pred tem slovesno obhajali kot ustaljeno tudi s procesijo po Vipavi. Ob lepi reki Vipavi – simbolu vode. Kratka slikovita kateheza je bila namenjena otrokom pa tudi starejšim.

Ob tujah (cipresah) ob poti proti Logu je med krošnjami čakal naslednji simbol – grozd, iz katerega nastane vino – dragocena pijača, ki se daruje tudi pri sveti maši. Nova kateheza, zraven, seveda, tudi malo smeha.

Na razpotju poti ob reki Vipavi je vikar Gabriel ob mnogim znani pesmi "Kakor je bil ta kruh" nagovoril zbrane ob simbolu kruha, za katerega je treba ogromno zrn. Ta z mletjem v moko sicer izginejo, a skupaj ustvarijo potrebno hrano za življenje.

Med prostranimi polji s čudovitimi pogledi na Vipavsko dolino nas je pot pripeljala v Log.

Pod krošnjo platane zadnji simbol romanja – mešanje vina in vode, božjega in človeškega, ki se zgodi pri sveti maši. Otroci so praktično preizkusili, kako in koliko vode in vina zlije mašnik v kelih.

Sveta maša – tudi zahvala ob zaključku veroučnega leta

Med sveto mašo v polno zasedeni cerkvi ob mladinskem petju so mladi med darovanjem ob povzetku katehez položili pred oltar simbole romanja. Starši predstavniki

ki vseh razredov veroučne šole so izrekli prošnje in zahvale za župnijske sodelavce – predvsem katehete in katehistinje – pa tudi druge v župniji, ki se poleg duhovnikov trudijo, da otroci lahko spoznavajo in se bogatijo z vero, da so bogoslužni prostori vedno urejeni in svete maše lepo potekajo. Ta dan je bil namreč tudi zaključek veroučnega leta v župniji z razdelitvijo spričeval.

Med oznanili na koncu maše so mladi s kratko dramatizacijo povabili na prvi oratorij v Vipavi, ki bo med 16. in 18. avgustom pod naslovom „Zaupam, zato si upam“. K udeležbi na oratoriju so vabljeni osnovnošolci in dijaki prvega letnika srednje šole s prijavitelji na FB ali IG Oratorij Vipava ali

župnijski spletni strani do 31. julija 2023.

Dobrote s skupne mize, delavnice, športne in družabne igre

Po sveti maši je sledil zdaj že ustaljen obrok s skupne mize, nato pa delavnice, športne in družabne igre. Nogomet, delavnica s sivko, vedno polno obiskana ustvarjalnica pri Alini, otroški kotichek s peskovnikom, gugalnico in toboganom, igra "fižolčki", ustvarjalnica zapestnic, delavnica vozlov, bralni kotichek z izbiro slikanic in pobarvank in druge dejavnosti so zaposlile otroke in starejše (več foto utrinkov o delavnicah si lahko ogledate na spletni strani Župnije Vipava). Ob pestri izbiri dejavnosti za otroke je čas hitro

minil, starši pa so ga izkoristili za mnoge zanimive pomenke. Mladi animatorji so pri delavnicah in celodnevem dogajanju navzoče navdušili s svojo zagnanostjo in mladostno energijo.

Nebeška mati Marija je v Logu tik pred počitnicami znova zbrala pri sebi veliko župnijskega občestva, od najmanjših, mladih do starejših. Bil je dan skupne pešpoti, razmislekov, svete maše in sproščenega druženja, ki je kar trajalo in nikomur se ni mudilo domov. Mogoče je bilo na svoj način začutiti utrip župnije kot našega skupnega duhovnega doma, ki ga, kakor mnogo zrn kruha, sestavljamo prav vsi župljani.

Barbara K. Tomažič

Koncert Slovenskega otroškega zbora 2023 in švedskega Deškega zbora Adolf Fredriks v Logu pri Vipavi

Petkov večer, 30. junija, je v cerkvi Marije Tolažnice v Logu pri Vipavi postregel z glasbenim doživetjem v polnem pomenu besede.

V pestrem koncertnem programu sta se občinstvu predstavila letošnji Slovenski otroški zbor z dirigentom Damijanom Močnikom in Deški zbor Adolf Fredriks iz Stockholma, ki mu dirigira Tony Margeta.

Slovenski otroški zbor (SOZ) je projektni zbor, ki se že od leta 2002 vsako leto konec junija zbere v Zavodu sv. Stanislava v Ljubljani. Po avdiciji izbrani mladi pevci pod vodstvom priznanih zborovskih dirigentov teden dni prepevajo in se ob najrazličnejših družabnih, športnih in umetniških aktivnostih družijo z vrstniki iz vse Slovenije ter zamejstva. Teden zaključijo z dvema koncertoma. Zbor sestavljajo

otroci in mladi iz vse Slovenije in zamejstva, stari med 9 in 15 let. Umetniški vod-

ja SOZ-a je dirigent in skladatelj Damijan Močnik.

Deški zbor Adolf Fredriks (Adolf Fredrik Gosskör) je eden izmed dveh reprezentativnih zborov zborovske šole Adolf Fredrika iz Stockholma. Deški zbor sestavlja 60 izbranih pevcev, starih med 10 in 15 let. Zbor redno sodeluje s Kraljevim filharmoničnim orkestrom v Stockholmu, Kraljevo švedsko operno hišo in drugimi pomembnimi glasbenimi ustanovami. Njihov umetniški vodja in dirigent Tony Margeta je sin slovenskih staršev, rojen na Švedskem.

V dobro uro in pol trajajočem koncertnem programu je polna cerkev poslušalcev občudovala otroške glasove, njihove sposobnosti in sozvočja, ki so iz skladbe v skladbo napolnjevala loško cerkev ter nudila glasbene užitke občinstvu. V prvem delu se je predstavil Slovenski otroški zbor 2023 z 98 pevci in navdušil z izvedbo raznolikega programa, od sakralnih do ljudskih pesmi več držav (tudi švedske ljudske) in prav ganljive izvedbe Privškove popevke Deček z ulice.

Deški zbor Adolf Fredriks je začel svoj del programa s postavitvijo na koru ob orgelski spremljavi, ga nadaljeval pod korom, nato se je med prepevanjem pomaknil do prezbitarija. Večini poslušalcev je verjetno

najbolj pobožala srca izvedba slovenske Lipa zelenela je, za katero je občinstvo dečke nagradilo s še posebno dolgim aplavzom.

Zadnji del programa sta zbora izvedla skupaj in si za sklepno skladbo Let the river run prislužila stoječe ovacije.

Veseli smo lahko, da smo imeli možnost v

neposredni bližini in čudovitem ambientu loške cerkve prisluhniti takima sestavo-mladih pevcev. Bo pa nekaj dragocenih pevskih izkušenj in doživetij z letošnjega Slovenskega otroškega zbora ostalo tudi v Vipavski dolini. Par pevk Slovenskega otroškega zbora 2023 je bilo tudi z območja naše občine.

Barbara K. Tomažič

Obisk dijakov Škofijske klasične gimnazije v Vipavi

Pravijo, da na mladih svet stoji. To vsekar drži, ne glede na poti in stranpoti, ki se odpirajo pred vsakim mladim človekom. Na dokaj vroč junijski dopoldan, 22. junija 2023, so nas obiskali dijaki Škofijske klasične gimnazije – Zavod sv. Stanislava – iz Ljubljane s profesorjema Nežo Karlin, razredničarko 3. a, in mag. Tinetom Goležem.

Svojo zaključno ekskurzijo so začeli v Vinogradništvu Pregelj na Slapu pri Vipavi. Zaradi mladosti so seveda le z veseljem prisluhnili zanimivi razlagi o pri-

delavi vina, si ogledali vinograd ter dve vinski kleti, na pokušino vin pa bodo prišli čez leto ali dve.

Potem so prišli v Vipavo, kjer jih je najprej ohladil sladoled Pri Marjanci. Tam so se srečali z dolgoletno vipavsko turistično vodnico in poznavalko lokalne zgodovine, po novem pa tudi častno občanko Vipave, Magdo Rodman. Skupaj so se odpravili k stari štirirazrednici, ki jo je dal že leta 1861 zgraditi vipavski dekan Jurij Grabrijan. Gre za tretjega velikega moža, rojenega leta 1800 (poleg Prešerna in Slomška), pa vendar ga obiskovalci niso poznali. In ravno zato so taki obiski več kot potrebni.

Na starem placu jih je pozdravil prav tako dolgoletni turistični vodnik Jože Kebe. Oba z gospo Magdo sta pristna Vipavca in čisto mirno lahko trdimo, da malokdo, če sploh, tako dobro pozna zgodovino Vipave kot onadva. Ko sta kot dva izmed prvih vodnikov pred mnogimi leti začela svojo pot vodenja, si gotovo niti v sanjah nista predstavljala, koliko domačih in tujih obiskovalcev bosta popeljala po ozkih uličicah Vipave, kjer poznata tako rekoč sleherni kamen.

Knjižno darilo v zahvalo Magdi Rodman

Lokalni vodnik Jože Kebe med razlago v farni cerkvi sv. Štefana

venski vipavski župan pred prihodom fašistične oblasti. Obiskovalce je najprej pozdravil vklesani napis na kamnitem portalu z letnico 1859 – obnova in razširitev hiše, v notranjosti pa še starejši portal prvotno zgrajene hiše 1755. V vhodni veži je sledila uvodna predstavitev muzeja ter krajši pregled vipavske zgodovine in starih predmetov, ki so nekdanji bili nepogrešljiv del vsake domačije. Stara vipavska hiša je zopet oživela, ko so se mladi obiskovalci povzpeli po tipičnih polžastih stopnicah ter si na stenah radovedno ogledovali podobe ljudi ter minulega časa. Vodnika Jože Kebe in Magda Rodman sta obiskovalce muzeja popeljala približno dvesto let nazaj v življenje in delo Vipavcev pod »rajnko Avstrijo« ter skozi trpke čase fašizma. Gospa Magda je skupini dijakov pokazala Perhavčevo sobo, kjer je razstavljena zakonska spalnica enega izmed vipavskih županov in deželnega poslanca Bogomirja Perhavca. Vse je ravno tako, kot bi se čas ustavil: na umetelno izvezeni posteljnini je položena spalna srajca, očala nekdanjega župana počivajo na lični nočni omarici in nepogrešljivi stari molitvenik kar čaka, da ga nekdo odpre in se prepusti tihim trenutkom molitve in razmišljanja. Razstavljenih predmetov je več kot 350 in nemogoče je opisati vsakega izmed njih. Vsak ima svojo zgodbo, včasih skrivnostno, a vedno privlačno za uka željno mladino. Druga skupina dijakov si je z vodnikom Jožetom ogledala Petrovčičevo sobo ter čudovito ohranjene predmete, ki so sestavljali dnevni prostor vipavske družine.

Notni zvezki so oživeli med listanjem mladih glasbenikov, iz ozadja pa se je po mnogih letih počitka oglasila harmonika, ko so

Štiriglasno petje dijakov Škofijske klasične gimnazije v cerkvi sv. Štefana v Vipavi

spretni prsti enega izmed dijakov ubrali znano Slakovo pesem Čebelar. Nenadoma se je oglasil stari dunajski klavir Kutschera iz leta 1878, ki ga je Petrovčičevim zapustila samska premožna gospa, ki je še pod avstro-ogrsko oblastjo delala kot telegrafistka na pošti – nekdanj so jo spoštljivo nagovarjali »frajla« Roza Schlebnik. Mladina je vnesla vedrino v Glasbeno sobo, nakar je nekdo od dijakov sedel za klavir in zvoki znane cerkvene ljudske pesmi Veš, o Marija so preplavili prostor s čudovito slovesnostjo. Zaslišalo se je večglasno petje dijakov, ki so se mu srčno pridružili še malce starejši glasovi profesorjev in vodnikov. Saj veste, stari izrek pravi, da kdor poje, zlo ne misli. Menda zna prav vsak razred dijakov na tej gimnaziji prepevati štiriglasno.

Marijina pesem je zadonela po vsej hiši in njeni mili zvoki so se razlegali med starimi kostanji. Dijaki so si naposled ogledali še tipično vipavsko kuhinjo z mentrgo (nem. die Mehltruhe – skrinja za moko oz. miza s prostorom za moko, na kateri so gospodinjice mesile kruh) v središču. Njihovi pogledi so se ustavili na starem priboru, posodi in ostalih kuhinjskih pripomočkih. V kotu jih je prijazno pričakal »Buhcov kot«, kot se je spodobilo za stare kmečke hiše. Eden izmed dijakov je navdušeno povedal, da so doma naredili podobnega in tako oživeli že nekoliko pozabljene svetlinje z domačega podstrešja.

Ogled vipavske farne cerkve sv. Štefana pa je bil svojevrstno doživetje. Vodnik Jože Kebe je malce preizkušal znanje dijakov ter jim hudomušno postavljaj vprašanja. Dijaki so pokazali neverjetno poznavanje cerkvene zgodovine ter na njegovo presečnečenje odgovorili na marsikatero vprašanje. S spoštljivim odnosom so sledili njegovi razlagi tudi pred glavnim oltarjem, kjer so si ogledali razpoznavne freske in obraze Vipavcev, upodobljene ter vtakne v prizore kamenjanja sv. Štefana, delo slikarja Janeza Wolfa med 1876 in 1877 in njegovih pomočnikov Simona Ogrina, Ludovika Grilca ter ostalih. Nekaterim dijakom so bile zanimive spovednice, drugim pa slike Križevega pota in Jelovškove freske na stropu iz leta 1738. Zelo zanimiv je bil zadnji del ogleda krstilnice, kjer ima svoj prostor izjemna mojstrovina, delo znamenitega bavarskega slikarja Andreasa Herrleina iz leta 1796.

Stari slovenski pregovor pravi: »Ura teče, nič ne reče.« Tako se je obiskovalcem že malce mudilo naprej. Svoj obisk so dijaki Klasične škofijske gimnazije iz Ljubljane

Dijak Tian Fleischman in sošolci so oživeli Glasbeno sobo in stari klavir

zaključili na najlepši možen način, ko so se postavili pred darilno mizo ter zapeli znano slovensko krščansko Marijino hvalnico Marija skoz' življenje. Potem so štirje izmed njih vse skupaj kronali z ganljivo štiriglasno izvedbo adventne pesmi v latinščini Veni, veni, Emmanuel.

Ob slovesu sta se spremljajoča profesorja prisrčno zahvalila obema vodnikoma. Mag. Tine Golež, ki sicer tudi poučuje fiziko na Klasični škofijski gimnaziji, je gospe Magdi Rodman izročil svoje knjižno delo z naslovom Več kot le besede, besede, besede ..., dobila pa je še nekaj drugih šolskih publikacij.

Star slovenski izrek »več kot človek da, več prejme« pomeni veliko več kot le besede. Presega spreminjanje časov, ljudi ali krajev. Vodnikoma gospe Magdi in gospodu Jožetu je bilo v neizmerno veselje sprejeti tako »manirlih« mladino, kot sta po domače komentirala res zgledno obnašanje dijakov. Ne pozabimo, da so to mladi ljudje, ki se učijo in prevzemajo zgled iz neposredne okolice, začeni z družinskim jedrom in pozneje z dobrim usmerjanjem predanih učiteljev. Vsem dijakom ter njihovima profesorjema velja iskrena zahvala za njihov obisk Vipave, ki je vsekakor obogatil utrip tega lepega primorskega srednjeveškega mesteca.

Pozneje pa smo izvedeli, da so imeli še popoldansko kopanje na izolski plaži. Sporočili so tudi, da so se po tako poučnem in razvedrilnem dnevu zvečer zares veseli vračali v Ljubljano.

DOBRODELNI KONCERT

TOMISLAV *Klapa Intrade* BRATIC

8. 9. 2023 | 20.00

ATRIJ DVORCA LANTHERI VIPAVA

PRODAJNA MESTA: EVENTIM.SI | PETROL | POŠTA SLOVENIJE

eventim⁺

Vipavska dolina

Spoznali smo se, da se razidemo, a ne zato, da se pozabimo

Skupaj 53 sošolcev treh razredov, ki smo pred 50 leti (1973) končali šolanje na vipavski osnovni šoli, smo se srečali na sončno soboto, 3. junija 2023, na Slapu.

Kot bi se prestavili v čas naše mladosti in bi ne minilo že pol stoletja, smo se pozdravljali pred cerkvijo častitljive starosti. Praznovanje smo začeli ob 12. uri z mašo, ki jo je daroval naš sošolec Stanko Fajdiga. Pri praznično pripravljenem bogoslužju

smo vsi sodelovali, spomnili smo se pokojnih sošolcev in razrednikov, petje je na orglah spremljala sošolka Zora. Cerkev svetega Matije in razstavo knjig šmarnic nam je predstavila Ljubica s Slapa.

Druženje smo nadaljevali ob vinogradih na idiličnem posestvu Rouna. V lepo opremljenih novih prostorih smo nazdravili s šampanjcem iz domače kleti. V klepetu ob izbrani hrani in dobri kapljici se je veselo

razpoloženje širilo do sončnega zahoda.

Kot smo pred pol stoletja razpeli krila v iskanju nove šole, poklica, prijateljstva in samostojnosti, smo s tokratnim druženjem okrepili medsebojne vezi, pozdrave nam je poslal celo Drago iz Avstralije. Z organizatorji srečanja Milojko, Mitjem in Sonjo vsi soglašamo, da je bilo na obletnici zelo lepo.

Livija Lango

Pozdrav poletju v Pristanu

Letošnji začetek poletja ni postregel s pretirano vročino, kar je bilo kakor nalašč za izvedbo tradicionalnega piknika Pozdrav poletju, ki ga v Centru starejših Pristan organiziramo že nekaj let.

Družili smo se v atriju Centra, ki je zaživel, saj druženje ob dobri glasbi, plesu in hrani vedno privabi veliko stanovalcev.

Prisluhnili in zaplesali so ob zvokih ansambla Kimelj, katerega člani nas večkrat razveselijo z obiskom in odličnim nastopom, razveselili pa smo se tudi sladoleda od Marjance.

Tudi sicer je bil vstop v poletje v Pristanu zelo pester. Odpravili smo se na izlet na Sveto goro, na pohod k dvorcu Zemono,

VIPAVSKI GLAS

Ustanovitelj in založnik: KS Vipava

Uredniški odbor:

Nataša Nardin – odgovorna urednica, Luka Lango – urednik rubrike Izza občinskih zidov, Barbara Repovš – urednica rubrik o turizmu, Peter Skapin – član.

Grafično oblikovanje naslovnice:

Benjamin Boben

Fotografija na naslovnici:

SPN

Grafična priprava: Prograf, Vipava

Tisk: Grafika Soča, Nova Gorica

Naklada: 2100 izvodov

Vipavski glas brezplačno prejme vsa gospodinjstva v Občini Vipava.

Kontakt: vipavski.glas@gmail.com

zapeli in zaplesali ob nastopu Dua Štivan in obisku članov DU Vipava ter prisluhnili nastopu pevskega zbora Škofijske gimnazije Vipava.

M.T.

KRAJEVNA SKUPNOST GOČE VABI NA

GOŠKA POLETNA DOŽIVETJA
na vaškem placu Tegen

sobota, 15. julij 2023, ob 20h

ANSAMBEL KIMEL

sobota, 29. julij 2023, ob 20h

MOJCA ŠTOKA MOYA IN JAN BARUCA-YAN BARAY

Poslovno leto 2022 za Hranilnico Vipava rekordno v vseh pogledih

Primorska hranilnica Vipava tudi danes uresničuje svoje osnovno poslanstvo, ki jo spremlja vse od nastanka ob koncu 19. stoletja. Tradicija in utrjena volja, ki pomeni delovanje v okolju in sodelovanje z njim, je hranilnico privedlo v današnje dni, ko je sicer še vedno domača, pa vendar širše konkurenčna banka z vsemi priložnostmi, ki jih lahko ponudi posameznikom in podjetjem na Primorskem in širše.

Ob priložnosti predstavitve Letnega poročila za leto 2022 na letni skupščini hranilnice smo se pogovarjali s predsednikom uprave Primorske hranilnice Klemnom Bajtom.

Kateri dejavniki so v preteklem letu najbolj vplivali na poslovanje PH?

»Ključni dejavnik je bila zagnanost zaposlenih. V preteklem letu je hranilnica podrla vse lastne rekorde in postavila lestvico precej višje, tako na nivoju bilančne vsote, plasiranju kreditov kot številu računov itd. Seveda je tudi hranilnica namenila več pozornosti pri poslovanju zaradi vojnih razmer, ki pa sicer niso vplivale na naše poslovanje. Spremljali smo tudi trg energije, ki je imel precejšen vpliv na naše stranke. V preteklem letu so se začele dvigovati tudi obrestne mere, ki pa so le v manjši vrednosti vplivale na poslovanje hranilnice, saj je hranilnica na kreditni strani prilagodila obrestne mere šele 1. 1. 2023.«

Kako ocenjujete preteklo poslovno leto?

»Kot sem že povedal, je bilo leto 2022 za hranilnico rekordno z vidika poslovnih rezultatov, smo pa naredili velike korake naprej tudi v organiziranosti upravljanja, širjenja ekip zaposlenih po posameznih sektorjih in tehnoloških rešitvah.«

Kateri mehanizmi urejajo delovanje bank, tudi PH, v Sloveniji?

»Vse slovenske banke so del EUROSISTEM-a, kar pomeni, da delujejo pod okriljem Banke Slovenije, Evropske centrale banke in Evropske bančne agencije. Hranilnica se mora tako držati popolnoma enake zakonodaje kot vse ostale evropske in slovenske banke.«

PH je tudi članica Združenja bank Slovenije. Kako pomembno je biti del takšne organizacije?

»Združenje bank je odlična organizacija z odličnim vodstvom. V združenju se soočajo različna menja, skupaj rešujejo različne težave. Združenje je center znanja in organiziranosti slovenskega bančnega sistema in hranilnica je zelo ponosna, da je članica Združenja Bank.«

Kdo so vaše stranke?

»V hranilnici imamo kot stranke tako fizične kot pravne osebe. Poslovanje hranilnice se sicer osredotoča na poslovanje z samostojnimi podjetniki ter mikro in malimi podjetji, vendar smo usmerjeni v krepitev poslovanja z vsemi segmenti strank.«

Lahko PH svojim strankam ponudi vse, kar ponujajo druge banke?

»Hranilnica ima na področjih, ki jih pokriva, vse bančne produkte. Ponujamo vse vrste kreditov, depozite, račune, kartice, elektronsko poslovanje ... Seveda pa tudi na produktni bazi stremimo k razvoju in se nadejamo, da bomo v kratkem začeli tudi z zavarovalniškimi produkti in produkti, vezanimi na investicijske sklade.«

Kako oblikujete produkte za svoje stranke?

»Vedno izhajamo iz povpraševanja na trgu in potreb naših strank. Včasih nas pa tudi zakonodajne spremembe silijo v oblikovanje novih ali spremembo obstoječih produktov.«

Ste zato, ker je PH manjša banka oziroma je vaš sistem manjši, lahko tudi bolj prilagodljivi?

»Drznil bi si trditi, da je tako. Seveda pa vse v spoštovanju pravil, zakonodaje in smiselnosti poslovanja. Vsaka banka ima postavljene svoje cilje, okvire, v katerih deluje, in tudi hranilnica ni nič drugačna.«

Kako pri oblikovanju produktov morda sodelujete tudi z drugimi finančnimi institucijami?

»Na produktni ravni običajno banke ne sodelujemo med seboj, če mislite pod finančne institucije druge banke. Banke pa sodelujemo na drugih področjih, kot so, na primer, skupne revizije zunanjih izvajalcev in podobno. Če pa kot finančne institucije mislite tudi zavarovalnice ali družbe za

upravljanje premoženja, pa lahko rečem, da je sodelovanje precejšnje in tudi skupaj snujemo produkte za naše komitente.«

V preteklem letu ste tudi nekoliko spremenili mrežo poslovnih enot. Nekatere ste ukinili, druge obnovili in nadgradili njihovo podobo in ponudbo. Kakšni so načrti na tem področju za letošnje leto?

»V letošnjem letu načrtujemo odprtje poslovnih enot v Kopru pa tudi v Ljubljani.«

Kako v PH zagotavljate finančno stabilnost banke in njeno kapitalsko ustreznost?

»Stabilnost hranilnice se ustvarja s poštenim delom in veliko pozornostjo nad upravljanjem tveganj. V teh letih je bil naš cilj, še pred dobičkonosnostjo, postavljati temelje trdne organiziranosti, urejeno okolje s striktnimi pravili delovanja in veliko pozornostjo na zakonsko skladnost poslovanja. Na tak način smo postavili tudi odlične temelje za nadaljnji razvoj.«

Kakšna je lastniška struktura PH in koliko se je v preteklih letih spreminjala? Se obetajo tudi v lastništvu kakšne spremembe?

»Lastniki hranilnice so še vedno lokalna podjetja, občine in posamezniki. V preteklosti so določeni lastniki prodali svoje deleže, spet drugi so vstopili v lastništvo. Me pa zelo veseli, da so se ob vsaki dokapitalizaciji vse novo izdane delnice vedno prodale. Kot uprava težko komentiram želje in strategije lastnikov, seveda pa si želim še dodatne krepitve lastništva.«

Najbolj drzni načrti za prihodnost?

»Če povem, razkrijem preveč, naj ostane skrivnost.«

Pogovarjala se je Nataša Nardin

Doživite Primorsko kjerkoli
in kadarkoli.

Z mobilno banko m@HIP.

Mobilna banka **m@HIP** je na voljo
fizičnim in pravnim osebam za
hitro, varno in preprosto opravljanje
bančnih storitev, kjerkoli in kadarkoli.

Bančništvo. Tukaj. Zdaj.

www.phv.si

**Primorska
hranilnica**

SOBOTA

15.
7.

LANTHIERI ACOUSTIC

MI2 AKUSTIČNO

ATRIJ DVORCA LANTHIERI VIPAVA - PRIČETEK KONCERTA: 21.00

 Poletje na
Vipavskem

ZAVOD
ZA TURIZEM
TRG VIPAVA

Lanthieri acoustic

OBČINA VIPAVA

Vipavska dolina